

Medlemmene i kontrollutvalget i Bø kommune
Ordføreren
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig revisor
KomRev NORD v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisorer

Deres ref.:
Vår ref.: 41/24/430.5.1/KRJ

Saksbeh.: Knut Roar Johansen
E-postadr.: Knut@k-sek.no

Telefon: 95 10 90 02
Dato: 17.09.2024

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET I BØ KOMMUNE

Det innkalles til møte.

Møtested: **Rådhuset, kommunestyresalen**
Møtedato: **25.09.2024**
Tid: **Kl. 12.00**

Vedlagt følger sakliste og saksdokumenter.

Av hensyn til innkalling av varamedlemmer ber vi om at eventuelle forfall meldes til K-Sekretariatet i god tid før møtet. Som gyldig forfall regnes tjenestereiser, spesielle arbeidsforhold, sykdom og vektige velferdsgrunner.

Enkelte saker kan bli ført for lukkede dører, jf. kommunelovens § 11-5. Det vises til saklisten for nærmere informasjon.

Med vennlig hilsen

Knut Roar Johansen
Seniorrådgiver

Kopi: Kommunedirektør
Varamedlemmer (NB! møter kun ved særskilt innkalling)

Postadresse:	Hovedkontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:	Avdelingskontor:
K-Sekretariatet IKS	Fylkeshuset	Postmottak	Ringv. 1	Rådhuset	Fylkeshuset
Postboks 6600	TROMSØ	9479 HARSTAD	9300 FINNSNES	8305 SVOLVÆR	8048 BODØ
9296 TROMSØ	Tlf. 45 96 04 75	Tlf. 48 03 83 83	Tlf. 91 35 19 94	Tlf. 95 10 90 02	Tlf. 91 36 09 38
www.k-sek.no	Tlf. 91 69 18 42				
	Org.nr. 988 064 920				

SAKSLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune
Møtedato: Torsdag 25.september 2024
Tid: Kl. 12:00
Møtested: Rådhuset- Kommunestyresalen

Sak nr.	Tittel	Unntatt offentlighet
19/24	Referatsaker	
20/24	Rapportering fra revisor-Forenklet etterlevelsesk kontroll med kommunens økonomiforvaltning 2023	
21/24	Revisjonsbrev nr. 22 – Årsregnskap 2023	
22/24	Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighetserklæring – Bø kommune og foretak	
23/24	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighetserklæring – Bø kommune og foretak	
24/24	Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024 - 2028	
25/24	Budsjett 2025 – Bø kommune	
26/24	Oppfølging av kontrollutvalgssak 14/24; Orientering fra kommunedirektør	
27/24	Rapportering om oppfølging av kommunestyrets vedtak – forvaltnings-revisjonsrapport «kvalitet i sykehjemstjenestene»	
28/24	Eventuelt	
29/24	Godkjenning av protokoll fra møtet 25.09.2024	

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 19/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

REFERATSAKER

Innstilling til v e d t a k:

Sakene tas til orientering.

Saken gjelder:

Det vises til vedlegg

Vedlegg:

1. Møteprotokoll fra kontrollutvalgsmøte 12.06.2024
2. Protokoll fra representantskapsmøte i K-Sekretariatet
3. Oppsummeringsbrev fra KomRev Nord av 4.7.24 vedrørende årsregnskap 2023
4. Svar av 2.9.24 fra kommunedirektør på revisjonens oppsummeringsbrev årsregnskap 2023
5. Brev av 16.09.24 fra KomRev Nord – Ny kontaktrvisor for Bø kommune

Saksutredning:

Pkt. 1 – 5: Det vises til vedleggene.

Svolvær, 17.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Møterom teknisk
Møtedato: 12.06.2024
Varighet: 12.00 – 14.50

Møteleder: Rolf Hugo Eriksen
Sekretær: Knut Roar Johansen

Faste medlemmer

1. Rolf Hugo Eriksen (leder) (SV)
2. Anne- Lise J. Kvalmo (H)
3. Hallvard Henriksen (Frp)
4. Viggo K. Johnsen (nestleder SP)
5. Andrea Stricksner (AP)

Varamedlemmer

Opposisjonen

1. Vanja Martinussen (V)
2. Tor Inge Hoaas (Ap)
3. Stian Larsen (V)
4. Berit Hansen (SP)
5. Barbro P Bismo

Posisjonen

1. Arne K. J. Osnes. (H)
2. Synnøve S. Olsen (H)
3. Ørjan Jakobsen (frp)
4. Anna Einarsen

Anne Lise Kvalmo og Andrea Stricksner har meldt forfall, Arne Osnes og Vanja Martinussen innkalt. Vanja Martinussen meldt forfall, Tor Inge Hoaas innkalt. Tor Inge Hoaas ikke møtt.

Fra utvalget møte:

Rolf Hugo Eriksen (leder)
Viggo K. Johnsen
Hallvard Henriksen
Arne K.J. Osnes
Hallvard Henriksen ble gitt permisjon kl. 14.05.

Fra politisk ledelse møte:

Fra administrasjonen møte:

Kommunedirektør Kine Johnsen
Konsulent Stein Ivar Johansen
Økonomisjef Grete Ingebrigtsen

Fra KomRev NORD IKS møte:

Revisor Helga M. Arntzen

Fra K-Sekretariatet IKS møte:

Seniorrådgiver Knut Roar Johansen

Merknader til innkalling og sakliste:

Ingen merknader til møteinnkalling og sakliste

Sak nr.	Tittel	Unntatt offentlighet
11/24	REFERATSAKER	
12/24	RAPPORTERING FRA REVISOR – ÅRSREGNSKAPET 2023 – BØ KOMMUNE	
13/24	KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES ÅRSREGNSKAP OG ÅRSMELDING FOR 2023	
14/24	REVISJONSBREV NR. 22 – ÅRSREGNSKAP 2023	
15/24	OPPFØLGING AV KONTROLLUTVALGSSAK 04/24; DRØFTINGSSAK - KOMMUNESTYRETS VEDTAK I SAK 93/23	
16/24	DRØFTINGSSAK - HENVENDELSE SOM GJELDER INNGÅTT RETTSFORLIK	
17/24	EVENTUELT	
18/24	GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL 12.06.2024	

Sak 11/24
REFERATSAKER

Innstilling til v e d t a k:
Sakene tas til orientering.

Behandling
Innstilling til vedtak enstemmig vedtatt

Vedtak
Sakene tas til orientering.

Sak 12/24
RAPPORTERING FRA REVISOR – ÅRSREGNSKAPET 2023 – BØ KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:
Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Behandling
Revisor Helga M. Arntzen redegjorde fra revisjon av årsoppgjøret for 2023.

Innstilling til vedtak enstemmig vedtatt

Vedtak

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 13/24

KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES ÅRSREGNSKAP OG ÅRSMELDING FOR 2023

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalget vedtar forslaget til uttalelse som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap og årsmelding for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapene og årsmeldingen.

Behandling

Innstilling til vedtak enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar forslaget til uttalelse som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap og årsmelding for 2023.
2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapene og årsmeldingen.

Sak 14/24

REVISJONSBREV NR. 22 – ÅRSREGNSKAP 2023

Innstilling til v e d t a k:

1. Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr. 22, og ber kommunedirektør svare kontrollutvalget innen 1.8.2024, med gjenpart til revisjonen.
2. Når svar foreligger fra kommunedirektør, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret snarest fra revisjonen.

Behandling

Revisor Helga Mæhlum orienterte om bakgrunnen for revisjonsbrev nr. 22.

Forslag til vedtak – enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr. 22, og ber kommunedirektør svare kontrollutvalget innen 1.8.2024, med gjenpart til revisjonen.
2. Når svar foreligger fra kommunedirektør, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret *snarest fra revisjonen*.

Sak 15/24**OPPFØLGING AV KONTROLLUTVALGSSAK 04/24; DRØFTINGSSAK -
KOMMUNESTYRETS VEDTAK I SAK 93/23****Innstilling til vedtak:***Saken fremmes med åpen innstilling***Behandling**

Kontrollutvalget ønsker å holde seg orientert om kommunens arbeid med registrering - og oppfølging av avvik i de ulike sektorer. Dette gjelder også hvor statlige tilsynsmyndigheter har tilsynsansvar.

Kontrollutvalget utarbeidet følgende forslag til vedtak:

1. *Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til foreløpig orientering.*
2. *Kontrollutvalget innkaller kommunedirektørens til utfyllende orientering i neste møte, hvor det blant annet orienteres om:*
 - *oppfølging og bruk av kommunens avvikssystem.*
 - *Rapportering til kommunestyret om statlige tilsyn.*

Forslag til vedtak – enstemmig vedtatt

Vedtak

1. *Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til foreløpig orientering.*
2. *Kontrollutvalget innkaller kommunedirektørens til utfyllende orientering i neste møte, hvor det blant annet orienteres om:*
 - *oppfølging og bruk av kommunens avvikssystem.*
 - *Rapportering til kommunestyret om statlige tilsyn.*

Sak 16/24**DRØFTINGSSAK - HENVENDELSE SOM GJELDER INNGÅTT RETTSFORLIK****Innstilling til vedtak:***(saken fremmet med åpen innstilling)***Behandling**

Kontrollutvalget utarbeidet følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget oversender en henvendelse til kommunestyret, hvor det anmodes at kommunedirektøren fremmer en sak om revisjon av delegasjonsreglementet, som er dekkende for fullmakter til å inngå forlik i fremtidige rettstvister.

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget oversender en henvendelse til kommunestyret, hvor det anmodes at kommunedirektøren å fremme en sak om revisjon av delegasjonsreglementet, som er dekkende for fullmakter til å inngå forlik i fremtidige rettstvister.

Sak 17/24

EVENTUELT

Behandling

Ingen saker innmeldt.

Sak 18/24

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL 12.06.2024

Innstilling til vedtak

Møteprotokoll av 12.06.2024 godkjennes.

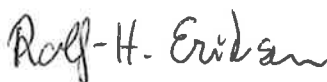
Behandling

Utkast til protokoll ble fremlagt og gjennomgått i møte. Protokoll av 12.06.2024 godkjennes.

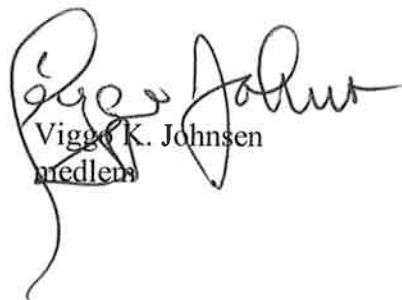
Vedtak

Møteprotokoll av 12.06.2024 godkjennes.

Neste møte avholdes i henhold til møteplan den 25.09.2024

Rolf-Hugo Eriksen
Kontrollutvalgsleder

Viggo K. Johnsen
medlem

MØTEPROTOKOLL

Representantskapet

Møtested: Nettmøte via Teams
Møtedato: 24. mai 2024
Varighet: 1100 - 1210

Møteleder: Reidar Karlsen
Sekretær: Tage Karlsen

Fra representantskapet møtte:

<u>Deltakerkommuner/-fylkeskommune</u>	<u>Representanter</u>
Troms fylkeskommune	Vidar Langeland
Kvæfjord kommune	Ola Danielsen
Harstad kommune	Jan Inge Hansen
Senja kommune	Per-Inge Søreng
Målselv kommune	Reidar M. Karlsen
Sørreisa kommune	Jan-Eirik Nordahl
Balsfjord kommune	Kenneth Hansen (v)
Karlsøy kommune	Mona Benjaminsen
Tromsø kommune	Matias Hogne Kjerstad
Kåfjord kommune	Bernt E. Isaksen Lyngstad
Lyngen kommune	Pål Andreassen (v)
Nordreisa kommune	Hilde Nyvoll
Skjervøy kommune	Hanne Nygård Høgstad (v)
Storfjord kommune	Jill Anita Olsborg Fagerli
Bø kommune	Rolf Hugo Eriksen
Lødingen kommune	Hugo Jacobsen
Hadsel kommune	Renathe Eriksen
Øksnes kommune	Johnny Åsen (v)
Ibestad kommune	Raymond Johnsen
Vågan kommune	Torgeir Selboe
Vestvågøy kommune	Anne Sand
Moskenes kommune	Trond Bendiksen (v)
Røst kommune	Stig M. Rånes (v)
Nordland fylkeskommune	Sandra Tønne
Narvik kommune	Jan Olav Opdal
Lavangen kommune	Hege Rollmoen
Andøy kommune	Malin T. Abrahamsen
Gratangen kommune	Yngvar Mikkelsen
Salangen kommune	Svein-Magne Forsgren
Dyrøy kommune	Kjell Sverre Myrvoll

Bardu kommune	Ole Helge Engmo
<i><u>Forfall:</u></i>	
Evenes kommune	
Flakstad kommune	
Værøy kommune	
<i><u>Ikke deltatt:</u></i>	
Kvænangen kommune	
Sortland kommune	
Tjeldsund kommune	

Fra styret møte:

Jens-Olav Løvlid	Styreleder
Randi Lillegård	Nestleder
John Karlsen	Medlem
Jorunn Heidi Adjokatse	Medlem

Fra administrasjonen møte:

Daglig leder Inger Johansen
 Seniorrådgiver Tage Karlsen
 Seniorrådgiver Audun Haugan

Andre tilhørere:

John G. Rørnes, økonomisjef i Harstad kommune
 Bjørn-Harald Christensen

Merknader til innkalling og sakliste:

Ingen merknader til innkalling og sakliste.

Behandlede saker:**SAKLISTE**

Saknr	Tittel	U.off.
01/24	Åpning og konstituering v/representantskapets leder Reidar M. Karlsen a. Valg av leder i representantskapet for perioden 2024-2027 b. Valg av nestleder i representantskapet for perioden 2024-2027 c. valg av 2 medlemmer til å underskrive protokollen sammen med møtelederen	
02/24	Årsregnskap og årsrapport for 2023	
03/24	Økonomiplan 2025-2028	
04/24	Godtgjørelse tillitsvalgte	
05/24	Valg av styre	

Sak 01/24**ÅPNING OG KONSTITUERING AV REPRESENTANTSKAPET****Innstilling:****Behandling:**

- a. valg av leder i representantskapet for perioden 2024-2027

Forslag til vedtak:

Reidar Marin Karlsen velges som representantskapets leder for perioden 2024-2027

Forslaget enstemmig vedtatt.

- b. valg av nestleder i representantskapet for perioden 2024-2027

Forslag til vedtak:

Hilde Nyvoll velges som representantskapets nestleder for perioden 2024-2027

Forslaget enstemmig vedtatt.

- c. valg av 2 medlemmer til å underskrive protokollen sammen med møtelederen

Forslag til vedtak:

Jill Anita Olsborg Fagerli og Kenneth Hansen velges til å underskrive protokollen sammen med møtelederen.

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

- a. Reidar Marin Karlsen velges som representantskapets leder for perioden 2024-2027
- b. Hilde Nyvoll velges som representantskapets nestleder for perioden 2024-2027
- c. Jill Anita Olsborg Fagerli og Kenneth Hansen velges til å underskrive protokollen sammen med møtelederen.

Sak 02/24

ÅRSREGNSKAP OG ÅRSRAPPORT FOR 2023

Styrets innstilling til v e d t a k:

1. Representantskapet godkjenner framlagte årsregnskap og årsrapport fra styret for 2023.
2. Regnskapsmessig overskudd på kr 1.248.711 tilføres annen egenkapital.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet godkjenner framlagte årsregnskap og årsrapport fra styret for 2023.
2. Regnskapsmessig overskudd på kr 1.248.711 tilføres annen egenkapital.

Sak 03/24

ØKONOMIPLAN 2025-2028

Styrets innstilling til v e d t a k:

1. Representantskapet vedtar den justerte budsjetttrammen for 2024, budsjettramme for 2025 og økonomiplanen for perioden 2025-2028.
2. Dersom noen av de forutsetninger som ligger til grunn for økonomiplanen blir vesentlig endret, legger representantskapet til grunn at virksomheten i K-Sekretariatet tilpasses dette.

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Representantskapet vedtar den justerte budsjettrammen for 2024, budsjettramme for 2025 og økonomiplanen for perioden 2025-2028.
2. Dersom noen av de forutsetninger som ligger til grunn for økonomiplanen blir vesentlig endret, legger representantskapet til grunn at virksomheten i K-Sekretariatet tilpasses dette.

Sak 04/24**GODTGJØRELSE TILLITSVALGTE****Valgkomiteens innstilling til v e d t a k:**

1. Fastsetting av styrehonorar og møtegodtgjørelse til styret:
 - a) Leder, nestleder og medlem av styret gis en fast årlig godtgjørelse på hhv. kr 23.000, -, kr 16.000, - og kr 9.000, -.
 - b) I tillegg utbetales det kr 5.000, - pr. møte og inkluderer feriepenger og ev. tappt arbeidsfortjeneste.
 - c) Endringen gjøres med virkning fra 1.1.2024.
2. Fastsetting av møtegodtgjørelse til representantskapet:
 - a) Leder og nestleder av representantskapet gis en årlig fast årlig godtgjørelse på hhv. kr 8.000, - og kr. 5.000, -.
 - b) Det utbetales en godtgjørelse på kr 4.500, - for deltakelse på representantskapsmøtet. Godtgjørelsen inkluderer feriepenger og ev. tappt arbeidsfortjeneste.
 - c) Endringen gjøres med virkning fra 1.1.2024.
3. Valgkomiteen gjennomgår satsene for godtgjørelse og fremmer forslag to ganger i valgperioden til representantskapet.

Behandling:

Forslag til endring innstillingens punkt 2 b) var fremsatt av representanten Matias Hogne Kjerstad:

«Eventuell godtgjørelse for deltakelse på representantskapsmøtet fastsettes og utbetales av deltakerkommunen vedkommende medlem representerer.»

Per Inge Søreng fremsatte utsettelsesforslag.

Det ble avholdt avstemning over utsettelsesforslaget.

Utsettelsesforslaget fikk ingen stemmer.

Det ble votert over innstillingen og endringsforslaget.

Opptellingen viste at innstillingen fikk 16 stemmer og endringsforslaget fikk 16 stemmer.

Det ble gjennomført ny avstemning som ga samme resultat.

Det ble etter forslag gjennomført kontraavstemning.

Innstillingen fikk 13 stemmer.

Mathias Hogue Kjerstads forslag ble vedtatt med 18 stemmer.

Gjennomgang av avstemningen i ettertid viser at det ble gjort feil ved opptellingen og at det ved første og andre avstemning ble avgitt 15 stemmer for innstillingen. Resultatet ved den endelige avstemningen ga det samme resultatet som ville fulgt ved riktig opptelling av stemmene ved første avstemning.

Avstemning pkt. 1 a-c, pkt. 2 a og c og pkt. 3:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Fastsetting av styrehonorar og møtegodtgjørelse til styret:
 - a) Leder, nestleder og medlem av styret gis en fast årlig godtgjørelse på hhv. kr 23.000, -, kr 16.000, - og kr 9.000, -.
 - b) I tillegg utbetales det kr 5.000, - pr. møte og inkluderer feriepenger og ev. tappt arbeidsfortjeneste.
 - c) Endringen gjøres med virkning fra 1.1.2024.
2. Fastsetting av møtegodtgjørelse til representantskapet:
 - a) Leder og nestleder av representantskapet gis en årlig fast årlig godtgjørelse på hhv. kr 8.000, - og kr. 5.000, -.
 - b) Eventuell godtgjørelse for deltakelse på representantskapsmøtet fastsettes og utbetales av deltakerkommunen vedkommende medlem representerer.
 - c) Endringen gjøres med virkning fra 1.1.2024.
3. Valgkomiteen gjennomgår satsene for godtgjørelse og fremmer forslag to ganger i valgperioden til representantskapet.

Sak 05/24

VALG AV STYRE

Valgkomitéens innstilling til v e d t a k:

Til styret – faste medlemmer:

Jens Olav Løvlid	(Balsfjord)	(gjenvalg)
Randi Lillegård	(Tromsø)	(gjenvalg)

John Karlsen	(Nordreisa)	(gjenvalg)
Egil Wiik	(Vågan)	(gjenvalg)
Jorunn H. Adjokatse	(Tjeldsund)	(gjenvalg)

Til styret – varamedlemmer:

Ronald Steen,	(Sortland)	(gjenvalg)
Bente Iren Hanssen	(Nordland fk)	(ny)

Styreleder:

Jens Olav Løvlid	(gjenvalg)
------------------	------------

Nestleder i styret:

Randi Lillegård	(gjenvalg)
-----------------	------------

Samtlige valg gjøres for to år.

Behandling:

Innstillingen enstemmig godkjent.

Vedtak:

Til styret – faste medlemmer:

Jens Olav Løvlid	(Balsfjord)	(gjenvalg)
Randi Lillegård	(Tromsø)	(gjenvalg)
John Karlsen	(Nordreisa)	(gjenvalg)
Egil Wiik	(Vågan)	(gjenvalg)
Jorunn H. Adjokatse	(Tjeldsund)	(gjenvalg)

Til styret – varamedlemmer:

Ronald Steen,	(Sortland)	(gjenvalg)
Bente Iren Hanssen	(Nordland fk)	(ny)

Styreleder:

Jens Olav Løvlid	(gjenvalg)
------------------	------------

Nestleder i styret:

Randi Lillegård	(gjenvalg)
-----------------	------------

Samtlige valg gjøres for to år.

Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

Reidar Karlsen

Jill Anita Olsborg Fagerli

Kenneth Hansen

Til
Bø kommune
v/kommunedirektør

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	408	Helga Mæhlum Arntzen hma@komrevnord.no	77 60 05 12	4.7.24

OPPSUMMERING ETTER ÅRSOPPGJØRSREVISJONEN 2023

Vi viser til vår revisjonsberetning datert 31.5.2024 og vårt revisjonsbrev nr. 22 datert samme dato. I det følgende ønsker vi å ta opp noen forhold som ikke har hatt betydning for vår revisjonsberetning, men som vi ønsker kommunedirektørens tilbakemelding på.

Selvkost

Aktiveringer

Gjennomgang av anleggsregisteret i Momentum-filen for 2023 viser at prosjekt 930 - Tennvalen VA ikke er aktivert. Utgiftsført på prosjektet var i 2023 på kr 2 324 806
Vi ber om at forholdet rettes opp.

Bruk av overskuddsfond

Et overskudd som er avsatt til selvkostfond, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppstår ifølge selvkostforskriften. Vi tok opp dette forholdet i vårt oppsummeringsbrev for 2022, men dette er ikke blitt fulgt opp. Vi gjør derfor nok en gang kommunen oppmerksom på at ifølge Momentum så er det overskuddsfond for avløp på kr 241 421 fra 2016, fond slam kr 104 903 fra 2016 og 2017 og fond for renovasjon kr 29 802 fra 2017 som ikke brukt innen 5 år.

Vi ber kommunen om å sørge for at alle overskudd blir tilbakeført innen 5 år for ettertiden.

Investeringsprosjekter

I forbindelse med våre kontroller av kommunens investeringsprosjekter, ber vi om tilbakemelding på følgende prosjekter:

910 – Gang- og sykkelsti Eidet-Asterset

Ut fra vår kjennskap til prosjektet, er dette en gang- og sykkelsti langs fylkeskommunal vei – og er dermed ikke kommunens investering. Vi ber derfor om at det gjennomføres en omklassifisering fra investering til drift på utgifter som har påløpt prosjektet siden oppstart. I tillegg ber vi om tilbakemelding på hva som skjer videre med prosjektet, og kommunens vurdering rundt adgang til å kreve momskompensasjon for påløpte utgifter.

913 – Oppgradering kommunale bygg

Prosjektet er et samleprosjekt for ulike påkostninger på flere av kommunens bygg. Vi ber om at det for fremtiden sørges for at det dokumenteres hvilke utgifter som er påløpt hvert

Besøks-/postadresse	Avdelingskontor:	Telefon:	Organisasjonsnummer:
Sjøgt 3 9405 HARSTAD www.komrevnord.no	Alta, Bodø, Finnsnes, Hammerfest, Lakselv, Leknes, Narvik, Sortland, Svolvær og Tromsø post@komrevnord.no	77 04 14 00	986 574 689

«underprosjekt», samt at kommunen sørger for at «underprosjektene» tilfredsstiller krav for tilordning til investeringsregnskapet.

Næringsfond- og utlån

Våre kontroller viser at fondet Strategisk næringsfond nå er korrekt klassifisert som et ubundet investeringsfond.

Kommunen ble også bedt om å sørge for at renteinntekter knyttet til fondsmidlene ble ført i driftsregnskapet, slik det følger av budsjett- og regnskapsforskriften § 2-1

I 2023 er majoriteten av renteinntektene korrekt ført i driftsregnskapet, men kr 118 000 av renteinntektene ført i investeringsregnskapet og tilført fondet. Kommunen må sørge for at det for fremtiden sørges for at alle renteinntekter knyttet til fondet tilordnes driftsregnskapet.

Videre viser våre kontroller av kommunens næringsutlån at utlån til Sørensen Eiendommer AS må vurderes nedskrevet i 2024, da selskapet er konkursregistret 12.4.24.

Vi vil også komme med en anbefaling til kommunen om å legge ved aktuell dokumentasjon som utlånsavtale/vedtak og eventuell henvisning til kommunestyresak der dette er aktuelt, ved bokføring av nye utlån.

Bundne driftsfond

Kommunen har bundne driftsfond på ca. 10,1 millioner kr.

Vi har i tidligere oppsummeringsbrev tatt opp at kommunen har hatt svært mange bundne fond som det ikke har vært bevegelse på. Dette gjelder også for 2023

Følgende fond står urørt i 2023:

Konto	Konto tekst	IB 2023	Bevegelse	UB 2023
251080100	Tapsfond Startlån	- 242 486,13	-	- 242 486,13
251080123	Kvalifiseringsprogrammet	- 150 000,00	-	- 150 000,00
251080124	Entreprenørskap i skolen	- 97 599,34	-	- 97 599,34
251080126	Bø Ungdomsklubb	- 297 000,00	-	- 297 000,00
251080141	Boligtilskudd - etablering	- 23 971,00	-	- 23 971,00
251080147	Foreldrestøttende tiltak	- 94 506,00	-	- 94 506,00
251080148	Utstyrssentralen	- 170 000,00	-	- 170 000,00
SUM		-1 075 562,47	-	-1 075 562,47

Vi ber om redegjørelse for om det har påløpt utgifter i regnskapet for 2023, som skulle vært dekket av disse midlene.

Vi ser også at fond 251080150 – Vannområde Vesterålen er tilført midler i 2023, men at det ikke er brukt noe av fondet. Saldo pr. 31.12.23 var på kr 796 643,18.

Vi ber om redegjørelse for om det har påløpt utgifter i regnskapet for 2023, som skulle vært dekket av disse midlene.

Videre viser våre kontroller at kommunen feilaktig har avsatt kr 374 036 til fond 251080143 – Folkehelsearbeid. Kommunen har hatt mer i utgifter på prosjektet, enn det som er mottatt i tilskuddsmidler, det er derfor ikke midler å avsette. Vi ber om at det ved svar på dette brevet dokumenteres at avsetningen er reversert i 2024.

Oppsett av note for bundne fond og garantier

I det avlagte regnskapet ble det ikke avlagt en note for bundne fond iht. budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-13. Vi minner om forskriftens krav til denne noten, og ber om at det ved avleggelse av regnskapet for 2024 sørges for at notekravet i forskriften følges.

For bundne fond som er vesentlige, skal det opplyses om hvilket formål fondet er bundet til. Det skal også opplyses om årets avsetning til eller bruk av fondet og størrelsen på fondet ved utgangen av året. Hvis det ikke har vært brukt av fondet i regnskapsåret, skal det i tillegg opplyses om årsaken til dette.

Vi så også at kommunen i det avlagte regnskapet ikke avla en note for garantier iht. budsjett- og regnskapsforskriftens § 5-12. Vi minner om forskriftens krav til denne noten, og ber om at det ved avleggelse av regnskapet for 2024 sørges for at notekravet i forskriften følges.

For hver garanti skal det opplyses om hvem garantien er stilt for, hvilket formål garantien gjelder, type garanti, vedtatt garantiramme, garantiansvaret ved utgangen av regnskapsåret og når garantiansvaret utløper. Hvis en garanti gjelder for lån som enda ikke er tatt opp, skal det også opplyses om forventet låneopptak. Hvis garantien også omfatter renter, omkostninger og lignende, skal det opplyses om dette i tillegg til lånebeløpet. For hver garanti skal det opplyses om garantien er godkjent eller kun vedtatt men enda ikke godkjent, eller om garantien gjelder for små beløp. Garantier som gjelder privatpersoner kan summeres og opplyses samlet. Hvis en garanti er innfridd eller det er sannsynlig at en garanti må innfris, skal det opplyses om hvilken garanti det gjelder og innfrielsesbeløpet.

Arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforpliktelse og avstemming av arbeidsgiveravgift

Våre kontroller viser at kommunen ikke har bokført arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse for SPK på kr 478 470,58.

Forholdet har ikke hatt resultateffekt, da det kun er bokført mot kapitalkonto, men vi ber om at forholdet rettes opp, og at det dokumenteres ved svar på dette brevet.

Vi minner nok en gang på at det f.o.m. 2023 ikke skal foretas en samlet vurdering på om kommunen har netto pensjonsmidler eller netto pensjonsforpliktelse, men at dette nå skal gjøres for hver enkelt pensjonsordning.

Våre kontroller viser også at kommunen ikke hadde gjennomført avstemming av arbeidsgiveravgift for 2023 med oppdaterte tall fra regnskap, eller siste versjon av A07. Den mottatte avstemmingen hadde heller ingen kommentarer eller forklaring knyttet til konstaterte avvik.

Vi ber om at det ved svar på dette brevet redegjøres for hvordan kommunen skal sikre at avstemminger skjer med korrekte tall og at avvik forklares.

Formidlingslån

Kommunen har pr. 31.12.2023 stående kr 9 457 548 på balansekonto 255080100 – Avdragsfond formidlingslån. Saldoen på fondet har bare vokst de siste årene. Dette fondet kan kun anvendes til å dekke avdrag på og innfrielse av innlån eller nye utlån. Og vi ber om at kommunen ved svar på dette brevet, kommer med en redegjørelse for hvordan disse midlene tenkes brukt.

Videre vil vi anbefale kommunen om å avstemme og rydde i gamle saldoer knyttet til formidlingslån. Under følger mer konkret konto kommunen må se nærmere på:

Konto 213890002 - Uidentifisert innbet har kreditsaldo på kr 122 608,80 pr. 31.12.23. Konto er ikke avstemt og synes i stor grad å bestå av forhold fra tidligere år.

Konto 213890105 - Formidlingslån har saldo på kr 737 138 pr. 31.12.23. Kontoen synes å være koplet til konto 222890003 - Utlån startlån feilført med saldo på kr -772 863,07. Ingen av kontiene er avstemt og synes i stor grad å være koplet til forhold fra tidligere år. Også korrekt klassifisering bør ses nærmere på.

Art 213890112 - Terminforfall startlån fom 2021 med saldo på kr -663 179,56 pr. 31.12.23. Kontoen synes å være koplet til konto 213890202 - Motkonto terminforfall startlån fom 2021

med saldo på kr 683 059,03. Ingen av kontiene er avstemt og synes i stor grad å være koplet til forhold fra tidligere år.

Art 222890014 Interimskonto startlån og 222890030 Utlån form.lån/startlån synes begge å være interimskonti og skulle etter vår vurdering vært klassifisert som 213 konto i balansen.

Sykelønnsrefusjoner

Som nevnt i vårt revisjonsbrev står det pr. 31.12.23 fordringer knyttet til sykelønnsrefusjoner på kr 5 825 206 i kommunens balanse på konto 213890900. I tillegg finnes det flere interimskontoer som også vedrører sykelønnsrefusjoner.

Vi ber om en redegjørelse for hvordan kommunen tenker å sikre oppfølging av sykelønnsrefusjoner for fremtiden, slik at kommunen sikrer at de får inn utestående fordringer, samt at de fordringer som kommunen ikke kommer til å motta, tapføres.

Gamle kundefordringer

Våre kontroller viser at kommunen har flere gamle fordringer som fortsatt står uoppgjort i balansen. De eldste fordringene stammer fra tiden før kommunen gikk over til nytt regnskapssystem 1.1.2021, og er således over tre år gamle. Vår vurdering er at det er sannsynlig at flere av disse fordringene skulle vært tapsført.

Vi ber om at kommunen går gjennom sine fordringer, og gjør en reel vurdering om hvorvidt det er fordringer som må tapføres.

I tillegg må det for avleggelsen av regnskapet for 2024, legges ved en dokumentasjon på vurdering gjort av fordringsmassen pr. 31.12 og eventuelt settes av et tilstrekkelig beløp til tap.

KomRev NORD ber om skriftlige svar på det ovenstående innen 31. august 2024.

Med hilsen

Inge Johannesen
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Kontrollutvalget i Bø kommune
Økonomisjef i Bø kommune

KomRev NORD IKS

Deres ref:

Vår ref
2024/286-15Saksbehandler
ØKO/GBIDato
02.09.2024

Oppsummering etter Årsoppgjørrevisjonen 2023

Viser til revisjonsbrev nr 408. Til informasjon har vi utfordringer med ressurser grunnet sykemelding og en stilling utlyst som vi ikke har fått besatt. En utfordring mange utkantskommuner sliter med. Vi jobber kontinuerlig med å få kontroll på gamle avvik, men det er veldig mye avvik som går mange år tilbake i tid. I tillegg skal vi ivareta dagens drift. Vår tilbakemelding på brevet blir derfor kort i denne omgang.

Selvkost:

Prosjekt 930 Tennvalen ikke aktivert
Vil rettes i år 2024

Bruk av overskuddsfond

Tas til etterretning

Investeringsprosjekter

Det vil bli tatt en totalgjennomgang med alle investeringer i siste tertial, herunder revisors momenter.

Næringsfond og utlån

Tas til etterretning

Bundne driftsfond

Er under arbeid/gjennomgang

Oppsett av note for bundne fond og garantier:

Tas til etterretning og vil bli utført i årsoppgjøret 2024

Arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforpliktelse og avstemming av arbeidsgiveravgift:

Hele lønnsområdet avstemmes nå løpende slik at eventuelle avvik kan rettes løpende. Pensjonsforpliktelse for SPK: vi ønsker et møte med revisjonen vedrørende dette forhold for en gjennomgang av hva som har skjedd her/ikke skjedd da ansatte som har jobbet med dette ikke er i kommunen lengre.

Formidlingslån:

Dette er et stort område som ikke har vært avstemt på mange år. Den ansatte i kommunen som fører regnskap er sykemeldt og vi får ikke sett på dette før vi har personell på plass.

Sykelønnsrefusjoner:

Vi har pt ikke ressurser som kan håndtere dette på en systematisk måte. Vi er enig i at dette ikke er bra for Bø kommune og at det både har ført til store økonomiske tap og vil gjøre det fremover dersom en ikke får ressurser som kan gjennomgå dette.

Gamle kundefordringer:

Vi har begynt å gå gjennom kundefordringen og vi ser også at kundefordringer som gjelder eiendomsskatt som har vært fulgt opp løpende og disse krav har også en annen avskrivningskrav enn 3 år.

Med vennlig hilsen

Kine Johnsen
Kommunedirektør

Grete Bang Ingebrigtsen
Økonomisjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Til Bø kommune
v/ordfører

Deres ref:

Vår ref:
411

Saksbehandler:
Inge Johannessen
ijo@komrevnord.no

Telefon:
77 04 14 05

Dato:
16.9.2024

NY KONTAKTREVISOR

Helga Mæhlum Arntzen har sagt opp sin stilling som revisor i KomRev NORD fra 26.9.24, og ny kontaktrevisor for deres kommune vil fra denne dato være Bengt Bjørgan. Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil fortsatt være Inge Johannessen.

Tromsø 16. september 2024

Lars-André Hanssen
Administrerende direktør

Kopi:
Kommunedirektør i Bø kommune
Kontrollutvalget i Bø kommune

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 20/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

RAPPORTERING FRA REVISOR – FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL MED KOMMUNENS ØKONOMIFORVALTNING 2023

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget tar rapporten fra revisor til orientering.

Saken gjelder:

Lovpålagt kontroll av etterlevelse av regelverk og vedtak ved kommunens økonomiforvaltning.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

- Revisors attestasjonsuttalelse datert 25.06.2024 med vedlegg

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

1. INNLEDNING

Regnskapsrevisor har i tidligere lov hatt som hovedoppgave å gjennomføre en finansiell revisjon. Finansiell revisjon vil – grovt sagt – si å kontrollere at kommunens årsregnskap ikke inneholder vesentlige feil. Under finansiell revisjon vil regnskapsrevisor hovedsakelig rette revisjonen mot de delene av økonomiforvaltningen som har betydning for årsregnskapet.

I forbindelse med utarbeidelsen av ny kommunelov mente Stortinget – etter forslag fra lovutvalget og departementet – at det også var behov for en bredere kontroll. Regnsrevisors mandat ble derfor utvidet med en «forenklet etterlevelseskontroll». Dette skal være en fast kontroll av de delene av økonomiforvaltningen som ikke nødvendigvis blir kontrollert under den finansielle revisjonen. Kontrollen skal altså være en kontroll av økonomiforvaltningen i forlengelsen av den finansielle revisjonen og skal som utgangspunkt rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som revisor ikke har gjennomgått ved sin finansielle revisjon.

Formålet med kontrollen er å bidra til å forebygge og avdekke alvorlige feil og mangler i den sentrale økonomiforvaltningen i kommunen. Dette vil styrke grunnlaget for at kontrollutvalget kan ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltningen i kommunen foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jf. bestemmelsen i kommunelovens § 23-2, første ledd, bokstav b.

Bestemmelsen om forenklet etterlevelseskontroll har blitt nedfelt i kommunelovens § 24-9 som sier:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Som det fremgår av bestemmelsen innebærer oppgaven at revisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning «i hovedsak» foregår i samsvar med lover og forskrifter og vedtak. For det første må dette forstås slik at kontrollen rettes mot sentrale deler av økonomiforvaltningen, det vil si hvor feil og mangler vil kunne få vesentlige økonomiske konsekvenser, eller ha stor betydning for tilliten til kommunens økonomiforvaltning. For det andre må dette forstås slik at kontrollen som utgangspunkt rettes mot om grunnleggende og overordnede krav til økonomiforvaltningen etterleves.

Utvidelsen av revisors oppgave må ses på bakgrunn av begrensede økonomiske rammer, og kontrollen skal derfor være forenklet og skal kunne utføres ved hjelp av enkle kontrollhandlinger. Det er ikke et krav om at revisor skal kunne bekrefte at økonomiforvaltningen uten unntak foregår i samsvar med lover og forskrifter mv. Det kreves derfor ikke at revisor skal foreta kontroll av alle detaljer på et område eller i en sak.

Et naturlig utgangspunkt for å kunne uttale seg om økonomiforvaltningen i hovedsak etterlever bestemmelser og vedtak, vil kunne være at revisor ser på om kommunen har systemer for å overholde sentrale lovbestemte krav og kommunens egne reglementer og vedtak, og om systemene følges. Eksempelvis kan dette gjelde om selvkostprinsippet overholdes, at anskaffelser bygger på konkurranse, likebehandling og åpenhet, at finansforvaltningen foregår i samsvar med kommunens finansreglement, og at det ikke foreligger vesentlig finansiell risiko i kommunens finansforvaltning. Andre områder som har vært nevnt er tilskudd private barnehager, tilskuddsforvaltning og kontraktsoppfølging.

Som nevnt i loven skal kontrollen basere seg på en «risiko- og vesentlighetsvurdering». I dette ligger det en vurdering opp mot de sentrale områdene innenfor kommunens økonomiforvaltning, og kontrollen må rettes mot områder der risikoen for vesentlige feil og mangler er størst. Hvilke kontrollhandlinger som skal utføres og hvor langt kontrollhandlingene skal gå for å avdekke eventuell manglende etterlevelse, må bygge på risiko- og vesentlighetsvurderingen og det som ellers vil følge av god kommunal revisjonsskikk.

Verken loven eller revisjonsforskriften regulerer nærmere i detalj hvordan revisor skal utføre sitt arbeid under kontrollen. Det vil derfor være opp til god kommunal revisjonsskikk å definere de nærmere avgrensningene av innholdet i revisors plikter. Det samme gjelder avklaringer av hvor grensen mellom etterlevelserevisjon og forvaltningsrevisjon skal gå. Norges Kommunerevisorforbund (NKRf) og Den norske Revisorforening (DnR) har i denne sammenheng utarbeidet en standard «God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen». Standarden ble gjort gjeldende fra årsregnskapet 2020.

Begrepet «vesentlig betydning for økonomiforvaltningen» er omtalt i RSK 301. I standarden er vesentlighet definert ut fra to forhold:

- Kvantitativ vesentlighet; beløpsstørrelse relatert til kommunen eller enkeltinnbyggere eller en gruppe innbyggere
- Kvalitativ vesentlighet; dreier seg om områder hvor mangler kan ha vesentlig betydning for økonomiforvaltningen på grunn av potensielt omdømmetap og samfunnsmessig aktualitet, selv om manglene ikke har vesentlig beløpsmessig betydning.

Et eksempel på kvantitativ vesentlighet kan være beregning av selvkost. Feil i beregningene vil neppe være vesentlig for regnskapet, men for abonnentene kan det være vesentlig. Kvalitativ vesentlighet med potensielt omdømmetap og samfunnsmessig aktualitet kan være ved manglende etterlevelse av offentlige anskaffelser. Samfunnsmessig aktualitet kan også være områder kommunestyret er spesielt opptatt av, og det kan være manglende etterlevelse av vedtak på det området. Revisor skal legge fram sin risiko- og vesentlighetsvurdering for kontrollutvalget til orientering senest 30. juni.

Innholdet i revisors rapportering vil være avgjørende for om det medfører behov for oppfølging fra kontrollutvalgets side av forhold som omhandles i rapporten, herunder om det er aktuelt å bestille forvaltningsrevisjoner eller andre undersøkelser.

2. ATTESTASJONSUTTALELSEN

Det kommer frem av attestasjonsuttalelsen at revisor har kontrollert hvorvidt kommunen har etterlevd reglene om:

Kontroll av etterlevelse av «Beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon», og har kontrollert følgende:

- 1) At kommunens interne rutiner er i samsvar med lov og forskrift.
- 2) At kommunen har fattet et vedtak om betaling for opphold jf. forskriftens § 2 3. ledd
- 3) At beregning av egenandel skjer med korrekte beløpssetter for 2023 jf. forskriftens § 3 2. ledd
- 4) At det er foretatt beregning av etteroppgjør for opphold jf. forskriftens §3 6. ledd.

Revisor har foretatt kontroller for perioden fra 1.1.23 - 31.12.23, og det er foretatt kontroll av to beboere.

2. RAPPORTERING FRA REVISOR

I brev til kommunedirektør som gjelder uttalelse fra ledelsen frmgår det at revisjonen har gjort følgende funn som de ber om tilbakemelding på:

Revisjonen har registrert at det for begge beboerne er foretatt etteroppgjør iht. forskriftens § 3 6.ledd, men at det for de kontrollerte beboerne ikke er tatt med alle inntekter som skal med etter forskriftens § 3 4.ledd. Ut fra funn konkluderer revisor med at:

Ut fra de vurderingskriterier vi har satt opp så er vi blitt oppmerksomme på at Bø kommune ikke har etterlevd forskriftens § 3 når det kommer til å inkludere alle inntekter som skal ved sine beregninger av etteroppgjør for de kontrollerte beboerne.

Kommunedirektør har i sitt tilsvaer til rapporten gitt følgende tilbakemelding:

- 1) Vi er kjent med vårt ansvar for å utforme og iverksette en hensiktsmessig intern kontroll for å sikre etterlevelse av lov, forskrift, egne reglementer og vedtak.*
- 2) Vi bekrefter at vi har gitt revisor all informasjon som er relevant og vesentlig for forenklet etterlevelsesk kontroll av «Beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon» og som vi er kjent med.*
- 3) Vi kjenner til at det er manglende etterlevelse av «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester» § 3 lov, ift. revisors merknader og funn.*

Revisor konkluderer i sin attestasjonsuttalelse med følgende:

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Bø kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i lov og forskrift for beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon.

4. SEKRETARIATETS VURDERING

Sekretariatet viser til revisors konklusjon, der det fremkommer at Bø kommune i det alt vesentlige etterlever bestemmelsene i lov og forskrift for beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon.

Med bakgrunn i rapportens funn og konklusjon kan ikke sekretariatet se at det er grunn for nærmere oppfølging fra kontrollutvalgets side, og forslag til vedtak er utformet med bakgrunn i ovennevnte vurdering.

Svolvær, 13.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

Til kontrollutvalget i
Bø kommune

UAVHENGIG REVISORS ATTESTASJONSUTTALELSE OM ETTERLEVELSE AV BESTEMMELSER OG VEDTAK FOR ØKONOMIFORVALTNINGEN.

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Bø kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Kontroll av etterlevelse av «Beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon»

Vi har kontrollert følgende:

1. At kommunen har fattet et vedtak om betaling for opphold jf. forskriftens § 2 3. ledd
2. At beregning av egenandel skjer med korrekte beløpssatser for 2023 jf. forskriftens § 3 2. ledd
3. At det er foretatt beregning av etteroppgjør for opphold jf. forskriftens §3 6. ledd.

Vi har gjort kontroller i perioden fra 1.1.23-31.12.23

Kriterier er hentet fra:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m § 11-2
- Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester begrenset til § 2 og § 3

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetsstyring (ISQM) 1 Kvalitetsstyring for revisjonsforetak som utfører revisjon eller forenklet revisorkontroll av regnskaper, eller andre attestasjonsoppdrag eller beslektede tjenester har KomRev NORD IKS et omfattende kvalitetsstyringssystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Besøks-/postadresse	Avdelingskontor:	Telefon:	Organisasjonsnummer:
Sjøgt 3 9405 HARSTAD www.komrevnord.no	Alta, Bodø, Finnsnes, Hammerfest, Lakselv, Leknes, Narvik, Sortland, Svolvær og Tromsø post@komrevnord.no	77 04 14 00	986 574 689

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Bø kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd bestemmelsene i lov og forskrift for beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påse-ansvar med økonomiforvaltningen og til Bø kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Harstad 25.6.2024

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

TIL Bø kommune
v/kommunedirektøren

Deres ref:

Vår ref:

408

Saksbehandler:

Helga Mæhlum Arntzen

hma@komrevnord.no

Telefon:

77 60 05 12

Dato:

20.6.2024

UTTALELSE FRA LEDELSEN – FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL 2023

I den nye kommunelovens § 24-9 er revisor gitt en ny oppgave der vi skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Dette gjøres gjennom en såkalt forenklet etterlevelseskontroll som skal utføres av regnskapsrevisor. Intensjonen til lovutvalget var at denne kontrollen er naturlig å gjennomføre parallelt med ordinær revisjon. Resultatet skal rapporteres til kontrollutvalget i en egen attestasjonsuttalelse med kopi til kommunedirektøren.

Revisjonskomiteen i Norges Kommunerevisorforbund har utarbeidet en revisjonsstandard for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, RSK 301. Her står det at revisor i forbindelse med denne kontrollen skal innhente en uttalelse fra ledelsen som blant annet skal sikre at all relevant informasjon er gitt. En slik uttalelse følger vedlagt.

I dette brev gir vi en beskrivelse av kontrollen og en oppsummering av våre funn. Vi ber kommunens ledelse lese gjennom funnene og ber om tilbakemelding på det vedlagte dokumentet "Uttalelse fra ledelsen".

Utført kontroll

For 2023 har vi gjort en forenklet etterlevelseskontroll av «Beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon». Valg av område for kontroll er gjort etter en risikovurdering forelagt kontrollutvalget den 4.12.23 i sak 26/23.

Formålet med kontrollen er å se etter om kommunen følger regelverket for beregning av vederlag samt se etter om kommunen har rutiner og kontroller som sikrer korrekte beregninger og faktureringer av disse. Ved en forenklet etterlevelseskontroll setter vi på bakgrunn av formålet opp vurderingskriterier vi skal måle våre funn opp mot. Vurderingskriteriene er hentet fra «Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m § 11-2» og «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester begrenset til § 2 og § 3. Følgende vurderingskriterier er lagt til grunn for kontrollen:

1. At kommunen har fattet et vedtak om betaling for opphold jf. forskriftens § 2 3.ledd
2. At beregning av egenandel skjer med korrekte beløpssatser for 2023 jf. forskriftens § 3 2.ledd
3. At det er foretatt beregning av etteroppgjør for opphold jf. forskriftens §3 6.ledd.

Våre funn

Vi har gjennomført tilfeldig kontroll av to personer med langtidsopphold i institusjon.

Vi har mottatt nødvendig dokumentasjon fra kommunen, gjort kontroller opp mot ovennevnte regelverk, samt gjort kontroller opp mot regnskapsdata.

Våre kontroller viser at kommunen har fattet vedtak om betaling for opphold iht. forskrift, samt benyttet korrekte beløpssatser for 2023 ved beregning av egenandel.

Ut fra våre funn er det ett forhold vi ber om tilbakemelding på:

Besøks-/postadresse	Avdelingskontor:	Telefon:	Organisasjonsnummer:
Sjøgt 3 9405 HARSTAD www.komrevnord.no	Alta, Bodø, Finnsnes, Hammerfest, Lakselv, Leknes, Narvik, Sortland, Svolvær og Tromsø post@komrevnord.no	77 04 14 00	986 574 689

1. Vi finner at det for begge beboerne er foretatt etteroppgjør iht. forskriftens § 3 6.ledd, men at det for de kontrollerte beboerne ikke er tatt med alle inntekter som skal med etter forskriftens § 3 4.ledd.

Konklusjon:

Ut fra de vurderingskriterier vi har satt opp så er vi blitt oppmerksomme på at Bø kommune ikke har etterlevd forskriftens § 3 når det kommer til å inkludere alle inntekter som skal ved sine beregninger av etteroppgjør for de kontrollerte beboerne.

Vedlagt følger «uttalelse fra ledelsen». **Vi ber om at denne, sammen med vedlegg på deres tilbakemeldinger på våre funn, signeres og sendes oss innen 27.6.24.** Vi beklager den korte tidsfristen, men dette skyldes at vi må ha ut vår attestasjon innen 30.6.24.

Med hilsen

for Bjørge Kann Stenhaug
Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Vedlegg

Til
KomRev NORD IKS
v/ Helga Mæhlum Arntzen

Uttalelse fra ledelsen vedrørende forenklet etterlevelsesk kontroll av «Beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon» i Bø kommune.

Ledelsens ansvar

1. Vi er kjent med vårt ansvar for å utforme og iverksette en hensiktsmessig intern kontroll for å sikre etterlevelse av lov, forskrift, egne reglementer og vedtak.
2. Vi bekrefter at vi har gitt revisor all informasjon som er relevant og vesentlig for forenklet etterlevelsesk kontroll av «Beregning av egenandel og etteroppgjør for langtidsopphold i institusjon» og som vi er kjent med.
3. Vi kjenner til at det er manglende etterlevelse av «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester» § 3 lov, ift. revisors merknader og funn

Straume, den

Kine Anette Johnsen
kommunedirektør

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 21/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
--	-------------------------------	--------------------------------	---

KOMMUNEDIREKTØRENS SVAR PÅ REVISJONSBREV NR. 22 – ÅRSREGNSKAP 2023

Innstilling til v e d t a k:

- 1. Kontrollutvalget viser til kommunedirektørens svar i brev av 12.08.2024 og revisjonens vurdering av svaret i brev av 13.08.2024 angående revisjonsbrev nr. 22. og tar saken til orientering.*
- 2. Kontrollutvalget legger til grunn at revisor rapporterer om oppfølging av de forhold som er tatt opp i revisjonsbrev nr. 22, og at det på et senere tidspunkt gis tilbakemelding til kontrollutvalget hvorvidt merknadene i revisjonsbrevet er imøtekommet.*

Saken gjelder:

Svar på revisjonsbrev nr.22 – årsregnskap 2023

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

1. Brev av 12.08.2024 fra kommunedirektør
2. Brev av 13.08.2024 fra KomRev Nord

B: Referanse: Kontrollutvalgssak 14/24

Saksutredning:

1. Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-7 påhviler det revisor en informasjonsplikt for en rekke forhold ovenfor kontrollutvalget. Rapporteringen skal skje i skriftlig form av fortløpende nummererte revisjonsbrev, med kopi til kommunedirektøren. Kontrollutvalget har i henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 en plikt til å påse at regnskapsrevisjonens påpekninger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet og fulgt opp.

Kontrollutvalget behandlet i møte 12.06.24 sak 14/24 revisjonens brev av 31.05.2024 – *Revisjonsbrev nr.22 – Årsregnskap 2023* og fattet følgende vedtak:

- 1. Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr. 22, og ber kommunedirektør svare kontrollutvalget innen 1.8.2024, med gjenpart til revisjonen.*
- 2. Når svar foreligger fra kommunedirektør, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret snarest fra revisjonen.*

Revisjonsbrevet omhandlet følgende forhold:

Revisors kontroller i forbindelse med revisjon av årsregnskapet for 2023 viser en rekke mangler som påvirker deres vurdering av enkelte balanseposter. I tillegg har man avdekket vesentlige feil med enkelte regnskapslinjer i driftsregnskapet.

Kommunen har ikke tilfredsstillende rutiner, avstemming og dokumentasjon av flere vesentlige balansekontoer, slik bokføringsloven § 11 krever. På grunn av disse svakhetene i den interne kontrollen har revisjonen ikke kunnet innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis for vesentlige beløp i balansen.

2. Kommunedirektøren svar på revisjonsbrev nr. 22

Svar på revisjonsbrevet foreligger i brev av 12.08.2024 fra kommunedirektøren hvor de blant annet påpeker følgende:

Det har vært flere skifter av økonomisjef i Bø kommune og noe av dette har som kjent vært svært krevende for kommunen. Bø kommune hadde innleid økonomikonsulent som hadde ansvaret for regnskap/årsregnskap 2023, men fikk på plass ny økonomisjef fra mai 2024.

Grunnet endringer på personalsiden er det utfordrende å ha god nok oversikt over den økonomiske historikken, men vi ser at det er noen avvik og mangler med regnskapet slik som revisjonen har beskrevet. Ny økonomisjef har siden oppstart jobbet med å rette opp i feil og mangler, samt få på plass rutiner som skal sikre mot feil og mangler i fremtiden, men grunnet det forhold at avvik gjelder for flere år tilbake er dette svært tidkrevende og komplekst, og det vil derfor ta tid å få alle deler på plass. Dette ber vi om forståelse for.

I tillegg har kommunedirektør gitt tilbakemelding på spesifikke poster som revisor har påpekt i revisjonsbrev nr. 22.

3. Revisjonens vurdering av kommunedirektørens svar på revisjonsbrev nr. 22

KomRev NORD har i brev av 13.08.2024 gitt en vurdering av kommunedirektørens svar på revisjonsbrevet. Oppsummert vurderer revisor svaret fra kommunedirektøren slik;

I svaret fra kommunedirektør fremgår det at det fortsatt er noen vesentlige balansekontoer kommunen enda ikke har full kontroll på.

Vi ser videre av svaret at det redegjøres for at det er etablert nye rutiner knyttet til avstemming og oppfølging av flere av balansekontoene vi nevnte i vårt revisjonsbrev. Dette er positivt, men vi kan ikke uttale oss om virkningen av disse tiltakene på nåværende tidspunkt, da de nylig er iverksatt.

Vi vil likevel opplyse kontrollutvalget at det er etablert god kontakt med ny økonomisjef, og at vi jevnlig kontaktes ved vurderinger rundt oppfølging av gamle avvik.

Viser til nærmere omtale i vedlegg.

4. Sekretariatets vurdering

Det jobbes i kommunen for å imøtekomme revisors merknader gitt i revisjonsbrev nr. 22. Resultatet og betydningen av det arbeidet som pågår i forhold til de avvik som ble avdekket av revisjonen er ennå ikke helt avsluttet/klart.

Etter sekretariatets vurdering kan ikke kontrollutvalget på dette tidspunkt avslutte saken, og som revisor skriver i sitt svar, at de ikke kan uttale seg nå om virkningen av de tiltak som er nylig iverksatt. Sekretariatet legger til grunn at revisjonen rapporterer om dette til kontrollutvalget i et senere møte.

Forslag til vedtak er utformet med bakgrunn i ovennevnte vurdering.

Svolvær, 03.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet IKS

Deres ref:

Vår ref
2024/10-20Saksbehandler
ØKO/GBIDato
12.08.2024**Svar på kontrollutvalgssak 14/24 - Revisjonsbrev nr. 22, oversendelse til kommunedirektør.****Bakgrunn:**

Kontrollutvalget protokollerte følgende vedtak i møte 12.06.24 under behandling av sak 14/24:

1. *Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr. 22. og ber kommunedirektør svare kontrollutvalget innen 1.8.2024, med gjenpart til revisjonen.*
2. *Når svar foreligger fra kommunedirektør, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret snarest fra revisjonen.*

Svar på revisjonsbrev nr. 22 – Årsregnskap 2023

Det har vært flere skifter av økonomisjef i Bø kommune og noe av dette har som kjent vært svært krevende for kommunen. Bø kommune hadde innleid økonomikonsulent som hadde ansvaret for regnskap/årsregnskap 2023, men fikk på plass ny økonomisjef fra mai 2024.

Grunnet endringer på personalsiden er det utfordrende å ha god nok oversikt over den økonomiske historikken, men vi ser at det er noen avvik og mangler med regnskapet slik som revisjonen har beskrevet. Ny økonomisjef har siden oppstart jobbet med å rette opp i feil og mangler, samt få på plass rutiner som skal sikre mot feil og mangler i fremtiden, men grunnet det forhold at avvik gjelder for flere år tilbake er dette svært tidkrevende og komplekst, og det vil derfor ta tid å få alle deler på plass. Dette ber vi om forståelse for.

Revisor har tatt forbehold om årsregnskapet for år 2023 da det viser mangler som påvirker regnskapet. Det er også vesentlige feil herunder:

Avstemming av vesentlige balanseposter:

210320000 SPB lev Agresso: Negativ saldo som stammer tilbake helt fra år 2021. Innleid økonomisjef og fagleder regnskap har brukt mye tid til å forsøke å finne ut av dette, uten at de har klart å finne hvor feilen stammer fra. Ny økonomisjef skal forsøke å finne ut av dette.

213080990 Periodisering: vil avstemmes jevnlig og det er lagt opp ny rutine med å opprette egen konto for manuelle føringer som vil forenkle avstemmingen betydelig.

213890900 Refusjon sykepenger NAV: denne kontoen er komplisert/krevende å avstemme siden det har gått så lang tid uten avstemming. I tillegg må dette følges opp løpende hvilket det ikke er ressurser til pr i dag. Det vil bli vurdert om det skal tas inn ekstra hjelp til denne jobben.

227080400 Anleggsmidler 40 år: Avstemming vil bli gjort minst årlig før revisjonen slik at avvik blir oppdaget og korrigert.

232890015 Feriepenger: skal avstemmes årlig før innsending til revisjon.

245355100 KLP lån: det er lagt opp nye rutiner med avstemminger løpende. Feil på kontoer er korrigert og rettet.

Vesentlige feil i driftsregnskapet:

Feil vedrørende inntekt knyttet til ressurskrevende tjenester og feil på forsikringsutgifter skyldes også at det ikke var gjort avstemminger av påløpte/forskuddsbetalte poster. Dette vil bli gjort løpende, og minst årlig.

Forbehold om årsberetning og annen øvrig informasjon:

Tas til etterretning.

Forbehold om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik:

Tas til etterretning og slike budsjettavvik vil ikke oppstå dersom en avstemmer og dokumenterer regnskapet løpende, hvilket vi tar sikte på fremover. Imidlertid vil det ta tid å få alt på plass da det er mangler for mange år tilbake som må finnes ut av og rettes.

Andre forhold:

Forsinkelse med årsregnskap: Bø kommune tar sikte på å holde tidsfrister fremover.

Med vennlig hilsen

Kine Johnsen
Kommunedirektør

Grete Bang Ingebrigtsen
Økonomisjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Kopi til: KomRev NORD v/ Helga Mæhlum Arntzen

Til
Kontrollutvalget i Bø kommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	409	Helga Mæhlum Arntzen hma@komrevnord.no	77 60 05 12	13.8.24

VURDERING AV SVAR PÅ REVISJONSBREV NR. 22 - ÅRSREGNSKAP

KomRev NORD IKS viser til revisjonsbrev nr. 22 til Bø kommune datert 31.5.24, samt kommunedirektørens svar datert 12.8.24.

Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev nr.22 og har bedt kommunedirektøren svare kontrollutvalget innen 1.8.24, samt bedt om revisjonens vurdering av svaret.

Vi gir med dette vår vurdering på det svaret som er gitt av kommunedirektøren.

Vi har forståelse for at Bø kommune har vært i en utfordrende situasjon ved at det har vært flere skifter av økonomisjef i kommunen de siste årene, og at dette har påvirket kvaliteten på det avlagte regnskapet.

I svaret fra kommunedirektør fremgår det at det fortsatt er noen vesentlige balansekontoe kommunen enda ikke har full kontroll på.

Vi vil gjøre kontrollutvalget oppmerksomme på at det for konto 213890900 – Refusjon sykepenger NAV, er svært viktig med jevnlig oppfølging, slik at kommunen ikke risikerer å måtte tapsføre enda mer inntekter som egentlig er å regne som «sikre», fordi oppfølgingen ikke har vært tilfredsstillende. Kommunen avsatte 1,72 mill til tap i 2023 regnskapet, og det ble tatt et tap i 2023 på ca 1mill kroner. Vi anser at tapet kan bli større enn 1,72 mill når denne nå ikke følges opp jevnlig av kommunen. Vi ser på det som positivt at kommunen vurderer å ta inn ekstra hjelp til denne oppgaven.

Konto 21032000 "SPB lev. Agresso" som er en bankkonto har en negativ saldo på kr 1 730 581. Kommunen svarer at de ikke har funnet ut av denne feilen og at ny økonomisjef skal forsøke å finne ut av det. Vår vurdering av det er at dette må kommunen finne ut av før regnskapet for 2024 avlegges.

Vi ser videre av svaret at det redegjøres for at det er etablert nye rutiner knyttet til avstemming og oppfølging av flere av balansekontoene vi nevnte i vårt revisjonsbrev. Dette er positivt, men vi kan ikke uttale oss om virkningen av disse tiltakene på nåværende tidspunkt, da de nylig er iverksatt.

Vi vil likevel opplyse kontrollutvalget at det er etablert god kontakt med ny økonomisjef, og at vi jevnlig kontaktes ved vurderinger rundt oppfølging av gamle avvik.

Med hilsen

Inge Johannesen

Oppdragsansvarlig revisor

Kopi: Kommunedirektøren i Bø kommune
Økonomisjef i Bø kommune

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 22/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

OPPDRAKSANSVARLIGE FORVALTNINGSREVISORS UAVHENGIGHETSVURDERING

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlige forvaltningsrevisors uavhengighetsvurderinger til orientering.

Saken gjelder:

Behandling av uavhengighetsvurdering fra oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer i KomRev NORD

Vedlegg til saken:

1. Uavhengighetsvurdering av 15.8.2024 fra oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleiven

Saksutredning:

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 10 fremgår følgende:

Det skal utpekes en oppdragsansvarlig revisor for hvert regnskapsrevisjonsoppdrag, hvert forvaltningsrevisjonsoppdrag og hvert oppdrag om eierskapskontroll.

Vedlagte uavhengighetserklæringer gjelder oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorer i KomRev NORD.

Etter kommunelovens § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel.

Det er gitt nærmere bestemmelser om dette i forskrift om kontrollutvalget og revisjon §§ 16-18. Det må etter bestemmelsene ikke foreligge særegne forhold, eller forekomme at revisor har en slik tilknytning til oppdraget, dets ansatte eller tillitsmenn, som gjør at revisors uavhengighet og objektivitet svekkes.

Revisor skal til enhver tid vurdere sin uavhengighet, men det er i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19, 2.ledd bestemt at revisor også skal avgi en egenerklæring om sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det sies her:

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Uavhengighet og objektivitet er grunnleggende for at revisor skal kunne utøve sin funksjon. Revisor må derfor selv identifisere forhold som kan medføre en risiko i forhold til uavhengighet og objektivitet. Dersom det oppstår tilfeller der det stilles spørsmål knyttet til uavhengigheten, skal den oppdragsansvarlige revisoren gi melding om dette til kontrollutvalget. I slike tilfeller vil det være rimelig at revisor avgir en ny egenvurdering.

Selv om kravet bare gjelder den oppdragsansvarlige revisoren, antas det at samtlige revisorer på oppdraget gir en tilsvarende vurdering til den oppdragsansvarlige revisoren i forhold til den enkelte sitt tildelte arbeidsområde. Forholdet forutsettes å bli dekket av revisors internkontroll.

Vedlagt følger oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleiven sine vurderinger av egen uavhengighet. Uavhengighetserklæringen viser hvilke vurderinger som skal gjøres, og deres vurderinger i forhold til de enkelte punktene.

Sekretariatet finner ikke noe i vedlagte vurdering som tilsier at oppdragsansvarlige revisorer ikke skal være i stand til å utføre revisjonsarbeidet på en objektiv og forsvarlig måte.

Svolvær, 26.08.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

Til
Kontrollutvalget i Bø kommune

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler: Margrete Mjølhus Kleiven mmk@komrevnord.no	Telefon: 77 60 05 03 901 38 721	Dato: 15.8.2024
-------------------	-----------------	--	--	---------------------------

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet overfor Bø kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

KomRev NORD IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQM 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Bø kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Bø kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Bø kommune.

Tromsø, 15.8.2024

Margrete Mjølhus Kleiven
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
KomRev NORD IKS

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 23/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

VURDERING AV UAVHENGIGHET – OPPDRAGSANSVARLIG REGNSKAPSREVISOR

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Inge Johannessens vurdering av egen uavhengighet til etterretning.

Saken gjelder:

Behandling av uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i KomRev NORD.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor – datert 28.08.2024

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

I forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 10 fremgår følgende:

Det skal utpekes en oppdragsansvarlig revisor for hvert regnskapsrevisjonsoppdrag, hvert forvaltningsrevisjonsoppdrag og hvert oppdrag om eierskapskontroll.

Vedlagt uavhengighetserklæring gjelder oppdragsansvarlig regnskapsrevisor i KomRev NORD.

Etter kommunelovens § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel.

Det er gitt nærmere bestemmelser om dette i forskrift om kontrollutvalget og revisjon §§ 16-18. Det må etter bestemmelsene ikke foreligge særegne forhold, eller forekomme at revisor har en slik tilknytning til oppdraget, dets ansatte eller tillitsmenn, som gjør at revisors uavhengighet og objektivitet svekkes.

Revisor skal til enhver tid vurdere sin uavhengighet, men det er i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19, 2.ledd bestemt at revisor også skal avgi en egenerklæring om sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det sies her:

Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

Uavhengighet og objektivitet er grunnleggende for at revisor skal kunne utøve sin funksjon. Revisor må derfor selv identifisere forhold som kan medføre en risiko i forhold til uavhengighet og objektivitet. Dersom det oppstår tilfeller der det stilles spørsmål knyttet til uavhengigheten, skal den oppdragsansvarlige revisoren gi melding om dette til kontrollutvalget. I slike tilfeller vil det være rimelig at revisor avgir en ny egenvurdering.

Selv om kravet bare gjelder den oppdragsansvarlige revisoren, antas det at samtlige revisorer på oppdraget gir en tilsvarende vurdering til den oppdragsansvarlige revisoren i forhold til den enkelte sitt tildelte arbeidsområde. Forholdet forutsettes å bli dekket av revisors internkontroll.

Vedlagt følger oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Inge Johannessen sine vurderinger av egen uavhengighet. Uavhengighetserklæringen viser hvilke vurderinger som skal gjøres, og hans vurderinger i forhold til de enkelte punktene. Kravet til vandel er dokumentert med politiattest overfor sekretariatet tidligere, og kan fremlegges dersom ønskelig.

Etter K-Sekretariatets syn er det ikke noe i vedlagte vurdering som tilsier at Inge Johannessen ikke skal være i stand til å utføre revisjonsarbeidet overfor Bø kommune på en objektiv og forsvarlig måte.

Svolvær, den 29.08.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

Til
Kontrollutvalget i Bø kommune

Deres ref:

Vår ref:
410

Saksbehandler:

Inge Johannessen

ijo@komrevnord.no

Telefon:

77 04 14 05

Dato:

29.8.2024

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet for Bø kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

KomRev NORD IKS har et kvalitetsstyringssystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetsstyring i revisjonsforetak (ISQM 1). Som en del av vår kvalitetsstyring vurderer vi risikoen for manglende etterlevelse av uavhengighetsreglene og andre relevante etiske krav. Risikovurderingen er grunnlag for utforming av retningslinjer og rutiner for å håndtere slike risikoer. Som en del av kvalitetsstyringssystemet innhenter vi årlig en dokumentert bekreftelse på etterlevelse av uavhengighetskrav fra alle ansatte og annet personale.

Ifølge kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

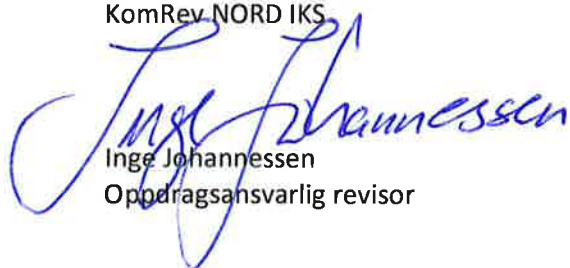
Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at KomRev NORD IKS utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Bø kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Bø kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Bø kommune.

Harstad, 29.8.2024

KomRev NORD IKS

Inge Johannessen

Oppdragsansvarlig revisor

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 24/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLL 2024 - 2028

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget rå kommunestyret til å fatte følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024 til 2028:
 - a) ...
 - b) ...
 - c) ...
 - d) ...
2. Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2024 til 2028:
 - a)...
3. Kommunestyret delegerer til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioder ved endringer i risiko- og vesentlighetsbildet, herunder initiere andre prosjekter.

Saken gjelder:

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 202-2028. Fastsettelse av prosjekter for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i planperioden.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksfremlegg

1. INNLEDNING

I henhold til kommuneloven §§ 23-2, 22-3 og 23-4 plikter kontrollutvalget å få gjennomført forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Kontrollutvalget skal utarbeide en plan for kontrollene, som skal gjelde for kommunestyreperioden. Planen skal vedtas av kommunestyret.

2. FORVALTNINGSREVISJON

Noe forenklet kan man si at forvaltningsrevisjoner er systematiske kontroller som foretas for å se om kommunen etterlever de krav og mål som stilles til kommunens virksomhet.

Formålet med forvaltningsrevisjon er i hovedsak å bidra til læring og derigjennom å sikre at innbyggerne får de tjenester de har krav på. Videre kan forvaltningsrevisjoner bidra til en bedre og mer effektiv kommune og til å gi kommunestyret informasjon om tilstanden på de enkelte forvaltningsområder.

Kommunen har ikke ressurser til å gjennomføre revisjoner på alle virksomhetsområdene i kommunen og det er heller ikke en hensiktsmessig ressursbruk. Det skal derfor velges ut områder for revisjon og disse skal nedfelles i en plan for forvaltningsrevisjon, som vil gjelde for kommunestyreperioden.

Etter loven skal utvelgelsen av områder for revisjon skje etter en vurdering av «risiko og vesentlighet». Sagt forenklet innebærer dette at utvelgelsen skal skje ut fra en vurdering av på hvilke områder man antar en kontroll har best nytte. Kjerneområdet for forvaltningsrevisjon er virksomheten som drives av kommunens administrasjon.

Kommunene har imidlertid også skilt ut virksomhet i selskap, som driver forvaltning på vegne av kommunen, f.eks. i renovasjonsselskap, eiendomsselskap, eller arbeidsmarkedsbedrifter. Kommuner kan også drive virksomhet i andre former, f.eks. gjennom oppgavefellesskap og øvrige samarbeid. Også disse kan være gjenstand for revisjon og kontroll.

Det er imidlertid ikke alle selskap og enheter som omfattes. Skal man kunne revidere selskapet/enheten er man avhengig av å ha innsyn. Kommuneloven § 23-6 sier i denne sammenheng at kontrollutvalgets og revisors innsynsrett er begrenset til:

- a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefellesskap
- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

I praksis er begrensningen i bokstav d viktig, da statlig eller privat medeierskap i et selskap utelukker innsyn, likegyldig av hvor stor den øvrige eierandelen er, jf. at kommunen/fylkeskommunen skal eie «alle aksjer».

3. EIERSKAPSKONTROLL

I henhold til kommuneloven §§ 23-2 og 23-4 plikter kontrollutvalget også å få gjennomført eierskapskontroller og utarbeide en plan for dette. Også planen for eierskapskontroll skal vedtas av kommunestyret. En eierskapskontroll er en kontroll av eierstyringen i et selskap, dvs. om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskapet, gjør dette i samsvar med gjeldende regler, kommunestyrevedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. § 23-4. Også planen for eierskapskontroll skal baseres på en risiko og vesentlighetsvurdering og må rette seg mot de samme selskapene som kommunen har innsynsrett i, jf. det som er sagt ovenfor.

4. HVEM UTFØRER REVISJON OG KONTROLL - HVOR MYE RESSURSER ER TIL RÅDIGHET?

Både forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll vil utføres av KomRev Nord IKS som er kommunens valgte revisor. Gjennom sin eierandel i revisjonsselskapet får kommunen tildelt et antall timer til revisjon. I perioden 2024 - 2028 er timetallet for Bø foreløpig satt til **775 timer** tilgjengelig for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller.

Ut fra erfaring vil timeantallet uansett innebære at det er rom for om lag to til tre prosjekter i valgperioden. Ytterligere prosjekter kan selvfølgelig gjennomføres, men det forutsetter at disse finansieres særskilt ut over det timeantall som er til rådighet gjennom deltakelsen i KomRev Nord IKS. Forslaget til plan bør ta utgangspunkt i de ressurser som normalt er til rådighet. Dette er en overordnet plan. Hvordan de enkelte prosjekter bestilles og avgrenses vil bli behandlet særskilt i egne saker. Dette skjer i et samspill mellom K-Sekretariatet, kontrollutvalg og forvaltningsrevisor (KomRev Nord).

Erfaring er at det i de fleste kommuner dukker opp uforutsette saker, eller forhold, som endrer risikobildet og som vil nødvendiggjøre at det må foretas omprioriteringer. I saken som sendes kommunestyret vil det ligge et delegasjonsvedtak som innebærer at kontrollutvalget gis anledning til å avvike vedtatt plan.

5. KOMMUNENS SELSKAP OG TIDLIGERE UTFØRTE REVISJONER/EIERSKAPSKONTROLLER

Sekretariatet finner det formålstjenlig å gi en oversikt over de selskap som er aktuelle for kontroll. og gi en oversikt over tidligere gjennomførte revisjonsprosjekter i kommunen. Kommunen har eierandeler i følgende selskap:

Egenkapitalinnskudd Komrev Nord	221152010	1,37%		62485	62485
Egenkapitalinnskudd K-sekretar	221152011	1,38%		11762	11762
Egenkapitalinnskudd Reno-Vest IKS	221152012	8,70%		2 337647	2 337647
Vesterålskraft AS	221200003	35,00%	350	0	10 500 0{10
Egga Utvikling AS	221200004	0,60%	25	25190	25190
Vesterålsprodukter AS	211200007	6,25 %		260 000	260000
Visit Vesterålen	221200008			35000	
Radio Bø AL	221200009			2000	2000
Steinesjøen egnesenral AS	221200010	8, 2 %	90	90000	90000
Biblioteksentralen AL	221200011			900	900

Utvelgelse av selskap for eierskapskontroll skal være basert på en risiko og vesentlighetsvurdering. For en rekke selskap har kommunen en liten eierandel og/eller risikoen anses som liten, slik at disse kan holdes utenfor drøftelsene.

Når det gjelder forvaltningsrevisjoner er det tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjoner for Bø kommune:

- Offentlige anskaffelser 2017
- Forebyggende arbeid blant barn og unge 2018
- Investeringsprosjektet kai Hovden 2020
- Kvalitet i sykehjemstjenestene 2023

Sekretariatet vil gjøre oppmerksom på at en tidligere revisjon ikke utelukker ny revisjon av området, dersom man mener det fortsatt er behov.

6. GJENNOMGANG

6.1 Innledning

For å vurdere aktuelle prosjekter har sekretariatet også gjennomgått en del øvrige kilder.

Kommunens analyse og plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 - 2024

Tidligere analyse og plan gir informasjon om hvilke områder som har vært prioritert i foregående periode, og det er av interesse å se om det er prosjekter som ikke har kommet til utførelse og om de fortsatt er aktuelle.

Erfaringer og innspill

Inn under erfaringer hører kontrollutvalgets, rådmannens, gruppeledernes, sekretariatets og revisors erfaringer med kommunen og risikobildet.

Kommunens årsberetning for 2023

Årsberetningen kan gi informasjon om hvilke utfordringer kommunen har hatt, på overordnet nivå og innenfor kommunens ulike områder, samt om eventuelle forventede framtidige utfordringer. Årsberetningen kan dessuten indikere mulig forbedringspotensial innenfor ulike områder.

6.2 Kommunens plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020-2024

Tidligere analyse og plan gir informasjon om hvilke områder som har vært prioritert i foregående periode, og det vil være av interesse å se om det er prosjekter som ikke har kommet til utførelse og om de fortsatt er aktuelle.

Kommunestyret vedtok gjeldende plan for forvaltningsrevisjon høsten 2020. Planen var som følger:

1. Kommunestyret vedtar følgende plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2020 til 2024:

- a) Kvalitet i sykehjemstjenesten*
- b) Kvalitet i barneverntjenesten (revisjonen søkes gjennomført i samarbeid med de øvrige deltakerkommunene i barnevernssamarbeidet)*
- c) Økonomistyring og økonomisk internkontroll*

Forvaltningsrevisjonsprosjektet «**Kvalitet i sykehjemstjenesten**» ble bestilt høsten 2021.

Prosjektet har dratt ut i tid, og det har tatt over to år siden prosjektskissen ble godkjent, og oversendt KomRev Nord for iverksetting. Kontrollutvalget er imidlertid blitt holdt orientert om status i prosjektarbeidet. og behandlet av kontrollutvalget i møte den 4.12.23.

Rapportenes konklusjon er at Bø kommune **i noen grad** har dokumenterte rutiner og systemer som skal bidra til å sikre at kvaliteten i sykehjemstjenestene er i samsvar med krav i regelverk, anbefalinger og retningslinjer. Det påpekes også i rapporten. at det ikke er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser av sykehjemstjenesten de siste årene. Det foreligger, så vidt revisor har funnet ut, heller ingen skriftlige rutinebeskrivelser med henblikk på systematisk gjennomgang og evaluering av tjenestens styring-/internkontrollsystem. Administrasjonene oppfølging av rapportens anbefalinger er ikke behandlet pr. d.d. av kontrollutvalget.

Når det gjelder prosjektene «**barnevern, samt økonomistyring og økonomisk internkontroll**» ble ikke disse forvaltningsrevisjonsprosjekt bestilt i planperioden 2020-2024.

6.3 Kommunens plan for selskapskontroll (eierskapskontroll) for perioden 2020-2024

I behandling av plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2020 – 2024 vedtok kommunestyret følgende:

Kommunestyret vedtar følgende plan for eierskapskontroll for perioden 2020 til 2024:

a) Vesterålskraft AS

b) Reno-Vest IKS

Kontrollutvalget har ikke bestilt eierskapskontroller i forrige planperiode.

6.4 Erfaringer og innspill

Sekretariatet har sendt ut brev til revisjonen, ordfører, gruppelederne og kommunedirektør hvor de er bedt til å komme med eventuelle innspill til planen. Både avgått kontrollutvalg og nyvalgt utvalg har vært forelagt en egen drøftingssak om mulige revisjonsprosjekter og eierskapskontroller.

Kontrollutvalget

Forrige kontrollutvalget drøftet høsten 2023 innspill til plan, og ga følgende innspill til prosjekt:

- Ansettelsesrutiner
- Arbeidsmiljø Bøheimen

Nytt kontrollutvalget ga innspill til følgende aktuelle prosjekter for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i planperioden i sak 7/24:

- Ansettelsesrutiner
- Sikkerhet og beredskap
- Varslingsrutiner
- Arbeidsmiljø
- Elevenes psykososiale miljø
- Fastlegeordning

Revisjonen

Revisjonen sine innspill er basert på erfaring og kjennskap til Bø kommune gjennom regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, og foreslår følgende områder:

- Ansettelsesrutiner
- Varslingsrutiner
- Saksutredninger
- Iverksettelse av politiske vedtak
- Økonomistyring og budsjettstyring
- Økonomisk internkontroll
- Barneverntjenester
- Grunnskolen – elevenes psykososiale miljø

Når det gjelder ansettelsesrutiner og varslingsrutiner, vil det være forvaltningsrevisjon som retter seg mot Bø kommune som arbeidsgiver. På listen inngår tjenester/områder som har ansvar for å gi tjenester til barn og unge. Det er lenge siden det har vært gjort forvaltningsrevisjon i Bø kommune innenfor grunnskolen og barneverntjenester og vi anser dette på generelt grunnlag som viktig å gjøre undersøkelser av kommunen på disse

områdene. Eventuell mangelfull etterlevelse av regelverk på dette området kan få konsekvenser for barn og unges opplæring og trivsel.

Vi har satt opp saksutredninger og iverksettelse av politiske vedtak som aktuelle prosjekter. Det kan være aktuelt å undersøke kommuneadministrasjonens oppfølging av kommunestyrevedtak herunder kan det ses på konkrete saker eller gjøres et utvalg fra saker over flere år. Når det gjelder saksutredninger, handler det om hvorvidt kommunedirektøren sikrer at sakene er forsvarlig opplyst.

Kommunedirektøren

Kommunedirektøren har ikke kommet med innspill til mulige prosjekter.

Gruppeledere

Gruppeledere i kommunestyret har vært invitert til å komme med innspill, og sekretariatet har ikke mottatt tilbakemelding fra gruppelederne.

6.6 Kommunens årsberetning for 2023

Kommunedirektør skriver i sin årsmelding når det gjelder tjenesteområder, blant annet:

Felles for alle områdene innenfor politikk og administrasjon er at det foregår en gradvis modernisering av måten vi jobber på. Det er stort fokus på å digitalisere og effektivisere arbeidsprosesser. Dette er krevende endringsarbeid som krever tid og tålmodighet. Det har vært en stor økning i antall avvik registrert fra 2022 med 77 avvik til 2023 med 306 avvik. Det har særlig vært en stor økning innenfor avvik i skolene. Det er mange alvorlig avvik som omhandler vold og trusler.

skole

Når det gjelder utfordringer i 2023 så melder skolene om problemer med å få bemanningskabal til å gå opp. Det har til tider vært så vanskelig med å få tak på folk at vi har måtte sende klasser hjem enkelte dager. Vi har også hatt utfordrende elevsaker som har tatt mye tid. Skolene har jobbet sammen med hjelpeinstanser som PPD, BUP og barnevern, men dette tar tid. Vi har fått tilsatt miljøterapeuter og dette har vært meget positivt både i personalgruppa og for elevgruppa. Vi har hatt stort fokus på trygghet og relasjonsbygging. Skolene har utarbeidet *plan for vold og trakassering* i skolen og vi benytter den kontinuerlig i vårt arbeid.

Helse- og omsorg

Det fremgår også av årsmeldingen at for helse- og omsorgstjenestene har man gjennom 2023 slitt med sykefravær, innleie av vikarer og bruk av overtid. Det fremgår også at i utgangen av 2023 har vi en god del ubesatte vakanser. Alle disse stillingene er utlyst, men vi har dessverre ingen søkere på disse. Det jobbes med å skaffe nok vikarer slik at en kan drifte uten å bruke overtid. Det har heller ikke vært leid inn i tomme sykepleierstillinger, en grunn er at det ikke har vært sykepleiere å få tak i, og noe til dels at vi har greid oss med det vi har hatt, med bruk av noe overtid.

6.7 Kommunebarometeret

KB er en sammenligning av landets kommuner (356), basert på til sammen 151 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Hensikten med barometeret er å gi en lettfattelig og tilgjengelig

oversikt over hvordan kommunen driver. Bø kommune har følgende plasseringer innenfor ulike tjenesteområder:

Tjenesteområde	Plass 2024	Plass 2023	Endring
Grunnskole	288	291	3
Pleie og omsorg	319	287	-32
Barnevern	127	36	-91
Barnehage	301	335	34
Helse	250	157	-93
Kultur	221	214	-7
Sosialtjeneste	42	24	-18
Økonomi	229	165	-64
Kostnadsnivå	292	241	-51
Saksbehandling	291	300	9
Klima og natur	261	305	44
VAR	266	301	35
Totalrangering	291	262	-29

Tallene for 2024 er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås Kostra-database, i tillegg er det hentet statistikk fra kilder som Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet. Kommunens plasseringer over viser at innenfor de fleste tjenesteområder er kommunen plassert i nedre sjikt av landets 356 kommuner.

7. OPPSUMMERING OG VURDERING

7.1 Forvaltningsrevisjon

Basert på framstillingene og drøftingene over legger sekretariatet fram følgende *forslag* til tema for forvaltningsrevisjon i Hadsel kommune for perioden 2024-2028:

Ansettelsesrutiner

Etterlever og praktiserer kommunen sine egne rutiner/retningslinjer/regelverk når det gjelder ansettelser? Følges eksterne lover og regelverk som gjelder ansettelsesprosessene?

Sykefravær/arbeidsmiljø

Bø kommune har et høyt sykefravær. Kontrollutvalget bør vurdere om kommunen oppfyller sin plikt til systematisk arbeid med forebygging og oppfølging av sykefravær? Hvordan arbeider kommunen med arbeidsmiljøet. Fungerer varslingsrutiner? Har kommunen rutiner for innkreving og føring av refusjoner fra NAV?

Internkontroll og økonomistyring

I planperioden bør man vurdere om kommunen har et helhetlig og hensiktsmessig system for internkontroll og økonomistyring.

Eierskapskontroll

Når det gjelder eierskapskontroll vurderes det dithen at med de selskapsrapporter som allerede er behandlet i kontrollutvalget, sett opp mot kommunens eierinteresser i selskaper, jf. kp. 5,

vil det etter sekretariatets vurdering, være mest formålstjenlig å bruke ressursene på forvaltningsrevisjonsprosjekter.

7.2 Oppsummering og vedtak.

Som sagt innledningsvis, vil det ikke være rom for mange prosjekter innenfor planperioden, og normalt vil to til tre prosjekter komme til gjennomføring. Dette innebærer at planen bør begrenses til i høyden tre prosjekter, inkludert en eventuell eierskapskontroll. Etter sekretariatets erfaring oppstår det ofte endringer i risiko- og vesentlighetsbildet i løpet av perioden og det bør derfor være et rom for å omprioritere innenfor planen ved endringer.

Det er også hensiktsmessig at kontrollutvalget delegeres myndighet til å endre på planen i perioden, herunder bringe andre prosjekter inn dersom disse fremstår mer presserende å gjennomføre ut fra en risiko- og vesentlighetsvurdering. I den sammenheng vil man påpeke om at det finnes flere ulike måter å tilnærme seg en problemstilling. Forvaltningsrevisjon er i første rekke systemkontroll og læring. Tidsbruken fra bestilling til rapport tar ofte fra 6 – 12 måneder.

I andre saker kan det være behov for raskere og tettere oppfølging med andre verktøy. Kontrollutvalget kan innkalle kommunedirektøren for orienteringer, be om skriftlige redegjørelser, eller bestille undersøkelser hos revisjonsleverandøren eller andre.

Ut fra gjennomgangen ovenfor er sekretariatets vurdering at blant annet følgende prosjekter bør prioriteres:

- Ansettelsesrutiner
- Sykefravær/arbeidsmiljø
- Internkontroll og økonomistyring

Planen må imidlertid drøftes i kontrollutvalget og sekretariatet har derfor satt innstillingen åpen i utkastet til vedtak.

Svolvær, 13.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 25/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

BUDSJETTRAMME 2025 – KONTROLL OG TILSYN – BØ KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2025 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen **kr 1.060.000,-**.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet, og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 2 *Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjett for kontrollarbeid* - fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafen lyder slik:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

I kommunelovens § 14-3 tredje ledd fremgår det at formannskapet innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboka, Kommunal- og distriktsdepartementet, 2022, side 14: «Det er berre kommunestyret som kan endre budsjettframlegget frå kontrollutvalet. Grunnen til at budsjettet til kontrollutvalet er i ei særstilling, er at utvalet skal vere fritt og uavhengig av dei organa som utvalet skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen eller eit organ som kontrollutvalet skal kontrollere, til dømes formannskapet, får innverknad på budsjettramma til utvalet.

Formannskapet kan likevel, i sitt samla budsjett, føreslå eit lågare beløp enn det kontrollutvalet foreslår. Budsjettframlegget til kontrollutvalet skal likevel uendra følgje det samla

budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjetthandsaminga har informasjon om både kontrollutvalet sitt framlegg og formannskapet si innstilling til budsjett. Kommunedirektøren har ikkje høve til å gjere endringar i framlegget frå kontrollutvalet undervegs i prosessen.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2025	Budsjett 2024
Godtgjørelse folkevalgte	kr 30 000	kr 29 000
Tapt arbeidsfortjeneste	kr 6 000	kr 6 000
Arbeidsgiveravgift	kr 3 000	kr 3 000
Kontormatriell	kr -	kr 3 000
Kurs, konferanser, opplæring mv.	kr 30 000	kr 40 000
Reiseutgifter	kr 20 000	kr 25 000
Møteutgifter	kr 5 000	kr 3 000
Kjøp av tjenester til revisjon	kr 799 000	kr 773 000
Kjøp av sekretariatstjenester	kr 167 000	kr 160 000
Sum utgifter	kr 1 060 000	kr 1 042 000

Kommentarer:

I kommunelovens §8-4 fremgår følgende:

Den som har et kommunalt eller fylkeskommunalt tillitsverv, har krav på godtgjøring for sitt arbeid. Kommunestyret eller fylkestinget gir selv forskrift for slik godtgjøring.

Budsjettet for 2025 er satt opp i henhold til forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Bø kommune, Nordland som trådte i kraft 07.05.2020.

Her kommer frem blant annet følgende;

§ 5. Godtgjørelse til medlemmer av kommunestyre, formannskap og faste og midlertidige utvalg valgt av kommunestyret eller etter delegasjon fra kommunestyret, når organet har møte

- Møtegodtgjørelse pr. møte til møtende representanter uansett møtets lengde, kr 1387,-*
- Reisegodtgjørelse dekkes etter kommunens reiseregulativ.*
- Det gis ikke kostgodtgjørelse.*
- Varamedlem gis halv møtegodtgjøring så fremst vedkommende ikke møter i 4 saker eller mer. I slike tilfeller gis det hel møtegodtgjøring. Varamedlem som må være til stede i hele møtet gis hel møtegodtgjøring.*
- I organer som behandler saker etter avtale om medbestemmelse, gis representantene godtgjøring på lik linje med ombudsvalgte.*
- Egne opplæringsmøter gis godtgjørelse etter denne forskrift § 5.*
- Representanter i eksterne styrever, råd og utvalg og hvor organet selv ikke innvilger møtegodtgjørelse, gis en godtgjøring på kr 533,- pr. møte*

Kurs, konferanse opplæring er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser. Opplæring/ kurs/ konferanser omfatter utgifter til å holde medlemmene oppdatert på områder knyttet til kontrollutvalgets arbeid. Reiseutgifter er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter. Det er budsjettet med 4 møter i 2025.

I budsjetteringen har KomRev Nord brukt deflator på 4,3 %. De har som tidligere år lagt seg på beste anslag for kommunal deflator for 2025 (fremgår av Kommuneproposisjon 2025) når de har oversendt tallene til sekretariatene.

For KomRev NORD har ikke dette annet enn likviditetsmessige konsekvenser ettersom vi regulerer etter faktisk deflator for 2024 når vi fakturerer pr. 1. okt. 2025. Fakturering pr. 1. april skjer etter budsjettert deflator som er på 4,3 %. Aprilfaktureringen blir dermed som en a-konto fakturering som etter beregnes etter reell deflator (for foregående år) i månedsskiftet august/september (med forfall 1. oktober). Budsjettanslaget for 2025 er på kr. 1.020.000,-.

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2024 som er 4,3 %.

Kjøp av sekretariats tjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Svolvær, den 16.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 26/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

OPPFØLGING AV KONTROLLUTVALGSSAK 15/24; ORIENTERING FRA KOMMUNEDIREKTØR

Innstilling til v e d t a k:

Saken fremmes med åpen innstilling

Saken gjelder:

Kommunestyrets vedtak i sak 93/2023, og kontrollutvalgets vedtak i sak 15/2024.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg: kontrollutvalgssak 15/24
Brev av 19.03.24 fra kommunedirektør.

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Kontrollutvalget behandlet i møte den 14.02.24 ett oversendelsesvedtak fra kommunestyret, hvor følgende vedtak var fattet:

Kommunestyret ber kontrollutvalget opprette en sak for å gjennomgå rutiner og internkontrollsystem til Bø kommune.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i sak 04/24:

1. Kontrollutvalget ber kommunedirektør gi en skriftlig tilbakemelding på hvordan kommunelovens §25-1 er fulgt opp. Det vises her til at kommunedirektør skal:
 - a. Utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
 - b. Ha nødvendige rutiner og prosedyrer
 - c. Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
 - d. Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
 - e. Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

2. *Kontrollutvalget ber også om at det gis tilbakemelding på hvordan kommuneloven §25-2 er fulgt opp i Bø kommune, hvor Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året*
3. *Frist for tilbakemelding settes til den 15.5.2024*

I kontrollutvalgets møte den 12.06.24 var saken opp til behandling, og hvor det ble fattet følgende vedtak i sak 15/24:

1. *Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelse til foreløpig orientering.*
2. *Kontrollutvalget innkaller kommunedirektøren til utfyllende orientering i neste møte, hvor det blant annet orienteres om:*
 - *oppfølging og bruk av kommunens avvikssystem.*
 - *Rapportering til kommunestyret om statlige tilsyn.*

Det fremgår av kommunelovens § 25 at kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen i kommunen, og skal minst en gang i året rapportere til kommunestyre om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn.

Sekretariatets vurdering

Kommunedirektørens internkontroll er en del av kommunens egenkontroll. Egenkontroll er den samlede kontrollen kommunen fører med egen virksomhet. I tillegg til egenkontrollen er det også statlig kontroll. Egenkontrollen er viktig for den folkevalgte styringen av kommunen. Den skal bidra til at kommunestyrets politikk blir gjennomført, at innbyggerne får de tjenestene de har krav på, at andre lovpålagte plikter blir ivaretatt og at ressursene forvaltes på en effektiv måte. Et annet viktig formål med egenkontrollen er å forebygge misligheter og styrke tilliten til kommunen, både blant innbyggerne og hos nasjonale myndigheter. God egenkontroll vil også bygge opp under det kommunale selvstyret og kan legge til rette for redusert statlig tilsyn med kommunene.

Kontrollutvalget må i møte drøfte om orienteringen som gis fra kommunedirektør er utfyllende nok, og sekretariatet fremmer derfor saken med åpen innstilling.

Svolvær, den 16.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 15/2024	Møtedato: 12.06.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

OPPFØLGING AV KONTROLLUTVALGSSAK 04/24; DRØFTINGSSAK - KOMMUNESTYRETS VEDTAK I SAK 93/23

Innstilling til v e d t a k:

Saken fremmes med åpen innstilling

Saken gjelder:

Kommunestyrets vedtak i sak 93/2023

Vedlegg til saken:

- A: Trykte vedlegg: kontrollutvalgssak 04/24
Brev av 19.03.24 fra kommunedirektør.
- B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

Kontrollutvalget behandlet i møte den 14.02.24 ett oversendelsesvedtak fra kommunestyret, hvor følgende vedtak var fattet:

Kommunestyret ber kontrollutvalget opprette en sak for å gjennomgå rutiner og internkontrollsystem til Bø kommune.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak i sak 04/24:

1. Kontrollutvalget ber kommunedirektør gi en skriftlig tilbakemelding på hvordan kommunelovens §25-1 er fulgt opp. Det vises her til at kommunedirektør skal:
 - a. Utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
 - b. Ha nødvendige rutiner og prosedyrer
 - c. Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
 - d. Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
 - e. Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

2. *Kontrollutvalget ber også om at det gis tilbakemelding på hvordan kommuneloven §25-2 er fulgt opp i Bø kommune, hvor Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året*
3. *Frist for tilbakemelding settes til den 15.5.2024*

Det fremgår av kommunelovens § 25 at kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen i kommunen, og skal minst en gang i året rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn. Kommunedirektøren har i brev av 19.3.24 gitt svar på kontrollutvalgets vedtak i sak 04/24, og som følger vedlagt saken.

Sekretariatets vurdering

Kommunedirektørens internkontroll er en del av kommunens egenkontroll. Egenkontroll er den samlede kontrollen kommunen fører med egen virksomhet. I tillegg til egenkontrollen er det også statlig kontroll. Egenkontrollen er viktig for den folkevalgte styringen av kommunen. Den skal bidra til at kommunestyrets politikk blir gjennomført, at innbyggerne får de tjenestene de har krav på, at andre lovpålagte plikter blir ivaretatt og at ressursene forvaltes på en effektiv måte. Et annet viktig formål med egenkontrollen er å forebygge misligheter og styrke tilliten til kommunen, både blant innbyggerne og hos nasjonale myndigheter. God egenkontroll vil også bygge opp under det kommunale selvstyret og kan legge til rette for redusert statlig tilsyn med kommunene.

Kommunedirektør skriver som en avsluttende kommentar at *spørsmålene er av en slik art at det er åpent for fortolkning om de skal besvares kort eller mer omfattende. Lovverket er overordnet - og det blir fort uklart hvor langt ned i detaljene det er ønskelig at svaret går. Kontrollutvalget må gjerne komme med oppfølgingsspørsmål hvis dere mener at det ble for lite utdypende.*

Svaret fra kommunedirektøren viser at det er et forbedringspotensiale i arbeidet med å få på plass gode rutiner som sikrer at avviksarbeidet. Kommunedirektøren har ikke svart ut hvordan statlige tilsyn rapporteres til kommunestyret, jf. kommunelovens § 25-2. Sekretariatet vi også vise til at det er utstedt revisjonsbrev i forbindelse med avleggelse av regnskapene både for 2022 og 2023, hvor revisor påpeker at internkontrollen i økonomiforvaltningene har svakheter.

Kontrollutvalget må i møte drøfte om tilbakemeldingen fra kommunedirektør er utfyllende nok, eller om man bør be om mer utfyllende svar fra kommunedirektøren. Saken frimmes derfor med åpen innstilling.

Svolvær, den 03.06.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet IKS

Deres ref:

Vår ref
2024/10-11Saksbehandler
RÅD/KAJDato
19.03.2024**Kontrollutvalgssak 4/24 - Kommunestyresak 93/24**

Viser til brev mottatt 14.02.2024 der det vises til følgende vedtak i sak 4/24:

1. Kontrollutvalget ber kommunedirektør gi en skriftlig tilbakemelding på hvordan kommunelovens §25-1 er fulgt opp. Det vises her til at kommunedirektør skal:

- a. Utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering*
- b. Ha nødvendige rutiner og prosedyrer*
- c. Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik*
- d. Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig*
- e. Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll*

2. Kontrollutvalget ber også om at det gis tilbakemelding på hvordan kommuneloven §25-

2 er fulgt opp i Bø kommune, hvor Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

3. Frist for tilbakemelding settes til den 15.5.2024

Svar fra kommunedirektøren:**Spørsmål 1.**Plan og rapporteringssystem

I Bø kommune jobber vi helhetlig med internkontrollbestemmelsene i § 25-1. Kommunens hovedoppgaver, mål og organisering kommer frem i kommunens planverk, gjennom lov og forskrift og gjennom politiske vedtak. Det skal være en sammenheng mellom overordnende planer, økonomiplanen og løpende rapportering innen økonomi, HR og internkontroll.

ROS analyser og avvikssystem

Kommunen har et godt innarbeidet ROS og avvikssystem som vi bruker for å forebygge uønskede hendelser. Vi bruker et system som heter Compilo. Det er lagt

ned et stort arbeid i å få på plass flere verneombud og HMS- grupper som kan bidra til at internkontrollen fungere som den skal i alle deler av vår virksomhet. Dette er arbeidet har vært høyt prioritert i 2023, og vi vil fortsatt ha søkelys på dette fremover. Like viktig som rutiner og prosedyrer er organisasjonens kjennskap og kunnskap til rutiner og prosedyrer. Kun slik kan loven oppfylles. Dette er et kontinuerlig arbeid.

Dokumentbibliotek i Compilo

Alle nødvendige rutiner og prosedyrer som er gjeldende for Bø kommune er tilgjengelig for ansatte. Kommunedirektøren erkjenner at vi sektorvis har ulike utfordringer i å ha utarbeidet tilstrekkelig tilgjengelige rutiner og prosedyrer. Dette vil vi ha fortsatt søkelys på, og dette er også en kontinuerlig prosess da verden og teknologien så vel som lovverket kan endres. På personalområdet har vi et godt utarbeidet område med rutinebeskrivelser og prosedyrer.

Oppfølging

Kommunedirektøren styrer og kontrollerer internkontrollen gjennom sin ledergruppe og gjennom Compilo. Avvik skal alltid følges opp – og lukkes på lavest mulig nivå. Alle ubehandlede avvik ender opp hos kommunedirektøren hvis de ikke er fulgt opp. Dette dokumenteres i Compilo.

Bø kommunes arbeid med internkontroll er nok lik det du finner i kommuneNorge generelt. Det som kan være utfordrende er å sette av nok tid til å bruke internkontrollen mer overordnet som et verktøy for å bli bedre og for å levere enda bedre tjenester. Det ønsker vi å ha enda større søkelys på.

Spørsmål 2.

Rapportering og årsmelding

Bø kommune rapporterer skriftlig på internkontroll pr tertial. Det rapporteres på økonomi, HR, måloppnåelse økonomiplan, internkontroll o.a.

Tertialrapporteringene danner så utgangspunktet for årsmeldingen. Årsmeldingen inneholder eget kapittel om internkontroll. Det skrives overordnet om avvik, tilsyn og revisjon, og vi inkluderer avviksstatistikk.

Bø kommune bruker et verktøy som heter Framsikt i vår rapportering. Her ønsker vi å arbeide for å enda større grad tilgjengeliggjøre data for avvik og avviksbehandling for våre politikere. Det vil bli bedre og bedre lagt til rette for at politikere i KST kan hente ut informasjon blant annet om internkontroll.

Avsluttende kommentar

Spørsmålene er av en slik art at det er åpent for fortolkning om de skal besvares kort eller mer omfattende. Lovverket er overordnet - og det blir fort uklart hvor langt ned i detaljene det er ønskelig at svaret går. Kontrollutvalget må gjerne komme med oppfølgingsspørsmål hvis dere mener at det ble for lite utdypende.

Med vennlig hilsen

Kine Anette Johnsen
Kommunedirektør

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 27/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

**RAPPORTERING OM OPPFØLGING AV KOMMUNESTYRETS VEDTAK –
FORVALNINGSREVISJONSRAPPORT «KVALITET I
SYKEHJEMSTJENESTENE»**

Innstilling til vedtak:

Kontrollutvalget rå kommunestyret treffe slikt vedtak:

- 1. Kommunestyret finner kommunedirektøren svar av 16.09.2024 som tilfredsstillende oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 1/24.*
- 2. Kommunestyret legger til grunn at tiltak som fremkommer av ovennevnte redegjørelse legges til grunn i det videre arbeid.*

Saken gjelder:

Oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 1/24 om forvaltningsrevisjonsrapport; «kvalitet i sykehjemstjenestene.»

Vedlegg til saken:

- Brev av 16.09.2024 fra kommunedirektør

Saksutredning:

1. Kommunestyrets vedtak og kommunedirektørens svar

Kommunestyret fattet følgende vedtak i sak 1/24 i møte den 22.02.2024:

- 1. Kommunestyret viser til oppsummering og konklusjon samt anbefaling i rapporten «Kvalitet i sykehjemstjenestene». Det konkluderes med at Bø kommune delvis har system som skal bidra til å sikre at krav og målsetninger som gjelder kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.*
- 2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å iverksette tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å videreutvikle sitt styrings- og internkontrollsystem for sykehjemstjenestene, herunder å:*

- a) *Sørge for at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres og legges til grunn for risikoforebyggende tiltak*
 - b) *Treffe tiltak for ytterligere å klargjøre ansvars- og oppgavefordelingen mellom de ansatte*
 - c) *Videreutvikle praksisen for skriftlig rapportering av avvik*
 - d) *Videreutvikle sin praksis for evaluering av tjenestetilbudet*
 - e) *Foreta årlige gjennomganger av internkontrollsystemet for å vurdere om det fungerer som forutsatt*
3. *Kommunestyret ber kommunedirektør vurdere behovet for forbedringstiltak i lys av resultatene fra spørreundersøkelsen blant ansatte og pårørende ved sykehjemsavdelingene.*
4. *Kommunestyret ber kommunedirektøren gi tilbakemelding til kontrollutvalget om hvilke tiltak kommunen vil iverksette (ev. har iverksatt) og hvilke vurderinger som er gjort, for å imøtekomme anbefalingen i rapporten. Frist for tilbakemelding fastsettes til 01.03.2024.*
5. *Kommunestyret ber kontrollutvalget om å rapportere til kommunestyret om oppfølgingen av vedtaket.*

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp, jfr. forskrift om kontrollutvalg § 5. Det fremgikk av kommunestyrets vedtak pkt. 4 at kommunedirektøren skulle rapportere av eget tiltak til kontrollutvalget om oppfølgingen av pkt. 2 i kommunestyrets vedtak innen 1.3.2023.

2. K-Sekretariates vurderinger

Kommunedirektørens rapportering tar punktvis for seg revisors anbefalinger, og redegjør punktvis for de anbefalinger som kom frem i rapporten. Det fremkommer i tilbakemeldingen til kontrollutvalget at det er iverksatt en rekke prosesser og tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å videreutvikle sitt styrings- og internkontrollsystem for sykehjemstjenestene. Tiltakene er blant annet:

- Bøheimen bo- og behandlingssenter jobber med å kartlegge risikoforhold og planlegge forebyggende tiltak i virksomheten.
- Det skal det lages en tiltaksplan med forebyggende aktiviteter, med mål om å ruste og trygge de ansatte ytterligere i arbeidshverdagen, slik at man ivaretar
- arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velstand.
- Siden i fjor høst har det vært jobbet spesifikt med oppgave- og ansvarsfordeling på
- samtlige bogrupper.
- Det er igangsatt et prosjekt og nedfelt ei arbeidsgruppe, som arbeider spesifikt med implementering av:
 - Fast turnus på bogruppene
 - Oppgavedeling med rødt og grønt skilt
 - Rekruttering av frokostverter
 - Gruppesykepleiere
 - Lederstøtte

- Fra 1. mars 2024 ble det ansatt en HMS- og kvalitetsrådgiver i helse- og omsorgsetaten, som blant annet skal jobbe med internkontroll, kvalitetssikring og avvikshåndtering.

Kommunedirektøren skriver avslutningsvis at de utfordringer som fremkom i rapporten har dannet grunnlag for prioritering av innsatsområder det siste året. Det vises her til pkt. 3 i kommunedirektørens svar til kontrollutvalget.

Sekretariatet vurderer oppfølgingen av rapportens anbefalinger som tilfredsstillende. Innstilling til vedtak er utformet i henhold til dette.

Svolvær 17.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

K-Sekretariatet IKS

Deres ref:

Vår ref
2024/10-23Saksbehandler
RÅD/KAJDato
16.09.2024**SVAR ANGÅENDE KONTROLLUTVALGSSAK 27/23;
FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «KVALITET I
SYKEHJEMSTJENESTENE»**

Viser til kontrollutvalgssak 27/23 angående FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT
«KVALITET I SYKEHJEMSTJENESTENE».

Saken ble behandlet i KST 1/2024 22.02.2024. Rapporten ble presentert av
oppdragsansvarlig revisor Astrid Indrebø.

Det ble gjort følgende vedtak:

Vedtak

1. Kommunestyret viser til oppsummering og konklusjon samt anbefaling i rapporten Kvalitet i sykehjemstjenestene. Det konkluderes med at Bø kommune delvis har system som skal bidra til å sikre at krav og målsetninger som gjelder kvaliteten i sykehjemstjenestene etterleves.

2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å iverksette tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å videreutvikle sitt styrings- og internkontrollsystem for sykehjemstjenestene, herunder å:

- a) Sørge for at risiko- og sårbarhetsanalyse gjennomføres og legges til grunn for risikoforebyggende tiltak
- b) Treffe tiltak for ytterligere å klargjøre ansvars- og oppgavefordelingen mellom de ansatte
- c) Videreutvikle praksisen for skriftlig rapportering av avvik
- d) Videreutvikle sin praksis for evaluering av tjenestetilbudet
- e) Foreta årlige gjennomganger av internkontrollsystemet for å vurdere om det fungerer som forutsatt

3. Kommunestyret ber kommunedirektør vurdere behovet for forbedringstiltak i lys av resultatene fra spørreundersøkelsen blant ansatte og pårørende ved sykehjemsavdelingene.

4. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi tilbakemelding til kontrollutvalget om hvilke tiltak kommunen vil iverksette (ev. har iverksatt) og hvilke vurderinger som er gjort, for å imøtekomme anbefalingen i rapporten. Frist for tilbakemelding fastsettes til 01.03.2024.

5. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å rapportere til kommunestyret om oppfølgingen av vedtaket.

Kommunedirektørens tilbakemelding:

1. Rapporten konkluderer med at kommune delvis har system som skal bidra til å sikre at krav og målsetninger som gjelder kvaliteten i sykehjemstjenesten etterleves.
2. Kommunedirektøren har iverksatt en rekke prosesser og tiltak for å imøtekomme revisjonens anbefalinger om å videreutvikle sitt styrings- og internkontrollsystem for sykehjemstjenestene:
 - a. Bøheimen bo- og behandlingssenter jobber nå med å kartlegge risikoforhold og planlegge forebyggende tiltak i virksomheten. Vi får bistand fra Sør-Troms HMS-tjeneste for å utarbeide en risiko- og sårbarhetsanalyse, som skal omfatte de ansattes risiko for muskel- og skjelettplager, psykiske belastninger, vold og trusler, samt helseskadelig tids- og arbeidspress.

På bakgrunn av dette skal det lages en tiltaksplan med forebyggende aktiviteter, med mål om å ruste og trygge de ansatte ytterligere i arbeidshverdagen, slik at vi ivaretar arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velstand.
 - b. Siden i fjor høst har det vært jobbet spesifikt med oppgave- og ansvarsfordeling på samtlige bogrupper, etter modell fra spesialist i eldrepsykologi, Lise Næss.

Hun har holdt foredrag, hatt klinisk observasjon i avdelingene, gitt opplæring til ansatte og ledere, samt vært tilbake for evaluering av fremdriften, hele tiden med hovedfokus på organisering av arbeidsoppgaver, fordeling av ansvar mellom de ansatte og aktivisering av beboerne.

På bakgrunn av dette kompetanseløftet, ble det igangsatt et prosjekt og nedfelt ei arbeidsgruppe, som skulle jobbe spesifikt med implementering av følgende tiltak på sykehjemmet:
 - Fast turnus på bogruppene: De ansatte har fått lov til å ønske hvilken bogruppe de vil jobbe fast på. Ved å ha fast personell på hver bogruppe, blir de ansatte godt kjent med beboerne, og dette skaper trygghet, stabilitet og forutsigbarhet for både beboere og ansatte.
 - Oppgavedeling med rødt og grønt skilt: På hver bogruppe skal det til enhver tid være minimum to ansatte. Ved vaktens start blir disse to enige om hvem som skal ha rødt skilt og hvem som skal ha grønt skilt.

Målet med ordningen er å sikre at alle oppgaver blir ivaretatt samtidig som beboerne alltid har tilstedeværende ansatte som bidrar til meningsfullt innhold i hverdagen.

Rødt skilt betyr at du har hovedansvaret for det praktiske på avdelingen, herunder rydding, sengeskiift, skyllerom, oppvask og lignende.

Grønt skilt betyr at du har hovedansvaret for miljøtiltakene på avdelingen, herunder å holde sangstund, lese dikt, steke vafler, kaste ball, spille spill eller lignende aktiviteter.
 - Rekruttering av frokostverter: For å kunne tilby fleksibel frokost for beboerne, og samtidig lette noe av pleietyngden på morgenen, har Bøheimen bo- og behandlingssenter innført ordningen med frokostverter.

Å være frokostvert innebærer at man klargjør frokosten, dekker på, tar imot beboerne etter hvert som de er klare og bistår dem i måltidet, samt rydder opp etterpå. Dette sikrer at det alltid er en ansatt til stede i spisestuen, og forebygger uro og vandring blant beboerne, som før har måttet vente alene på frokosten.
 - Gruppesykepleiere: Det er besluttet at hver bogruppe skal ha en egen gruppesykepleier som ivaretar det faglige ansvaret på sin bogruppe.

Gruppesykepleieren skal også lede faste gruppemøter for de ansatte, der man kan løfte problemstillinger, ha faglige diskusjoner og dele erfaringer internt. Dette sikrer et rustet og samstemt personell med like tilnærmingemetoder og faglig trygghet.

- Lederstøtter: Det er innført midlertidige lederstøtter til avdelingslederne. Formålet med lederstøttene er å bistå avdelingslederne med innleie av vikarer, opplæring og oppfølging av ansatte, prosjekt- og utviklingsarbeid, samt bidra til at den daglige driften går rundt, og ikke minst frigjøre tid for avdelingslederne til å fokusere på lederoppgaver. Det jobbes nå for å få etablert denne ordningen permanent.
- c. Fra 1. mars 2024 ble det ansatt en HMS- og kvalitetsrådgiver i helse- og omsorgsetaten, som blant annet skal jobbe med internkontroll, kvalitetssikring og avvikshåndtering. Avdelingene har allerede mottatt tilbud om opplæring i kvalitets- og avvikssystemet Compilo, og fremover vil det settes fokus på å skriftliggjøre prosedyrer, revidere rutiner og videreutvikle praksisen for avviksrapportering. Det er ønskelig at de ansatte på avdelingene blir flinkere til å melde avvik, slik at vi kan ta utgangspunkt i denne statistikken når tjenesten skal evalueres, og sikre at opplærings- og kompetansetiltak treffer. Avdelingslederne skal rapportere avviksstatistikk tertialvis i forbindelse med tertialrapporten.
- d. Bøheimen bo- og behandlingssenter jobber kontinuerlig med å evaluere og videreutvikle sine tjenester gjennom prosjektarbeid, tertialrapporter, personalmøter, gruppemøter, tverrfaglige samarbeidsmøter, HMS-grupper, veiledning fra spesialisthelsetjenesten, fagdager og internundervisning. Med ny kunnskap, bred erfaringsutveksling og mange samarbeidsflater, sikrer vi en tjeneste i bevegelse, som tilpasser seg samfunnsutvikling, ny teknologi og faglige retningslinjer.
- e. Som nevnt i bokstav c) jobbes det nå med en revisjon av hele kvalitetssystemet til etaten, deriblant også sykehjemmets internkontroll. Målet er at alle prosedyrer, rutiner, retningslinjer, skjemaer og maler skal ligge tilgjengelig i en felles mappe, slik at ansatte enkelt kan finne frem til nødvendige dokumenter. Etter hvert som dokumentene lastes opp eller redigeres, legges det inn frist for årlig revisjon, slik at vi sikrer at innholdet til enhver tid er oppdatert og i tråd med faglige retningslinjer.
- 3. De utfordringer som fremkom i rapporten har dannet grunnlag for prioritering av innsatsområder det siste året, herunder spesielt:
 - HMS-arbeid (trepartssamarbeid, internkontroll, avvikshåndtering, opplæring, årshjul, vernerunder, risikokartlegging, ansettelse av HMS-rådgiver etc.)
 - Sykefraværsoppfølging (bistand fra NAV Arbeidslivssenter, innsatsteam, tilrettelegging etc.)
 - Bemanningssituasjonen (innføring av ekstra nattevakt, betalt matpause, større fokus på heltidskultur, lederstøtter etc.)
 - Ny organisering av arbeidsoppgaver og tydeligere fordeling av ansvar mellom de ansatte
 - Flere samarbeidsflater og fora for intern kommunikasjon mellom de ansatte
 - Mye større fokus på miljø- og trivselstiltak for beboerne (aktivetskasser, aktivetskalendere, opplæring i miljøarbeid, samarbeid med aktivtører etc.)
 - Beboernes selvbestemmelse (fleksibel frokost, flere aktiviteter å velge mellom – både innendørs og utendørs, sansehage etc.)
 - Tiltak i tråd med nasjonale faglige retningslinjer (økt til fire måltider i døgnet, miljørettede tiltak, velferdsteknologi, pårørendeskole, kartlegginger etc.)
 - Beboernes tilgang til helsetjenester (ansatt ny sykehjemslege og fysioterapeut)
- 4. På bakgrunn av anbefalinger i rapporten, er det som nevnt ovenfor allerede iverksatt en rekke tiltak for å fremme kvalitet i tjenesten, men det er fremdeles områder vi kan forbedre oss på. Fremover vil vi særlig jobbe for å styrke bemanningssituasjonen ved å iverksette

innsatsteam for sykefraværsoppfølging, etablere permanente lederstøtter på avdelingene og fortsette implementeringen av ny oppgavedeling, slik at Bøheimen bo- og behandlingssenter fortsetter å være en attraktiv arbeidsplass, der vi jobber fremtidsrettet med mål om bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

5. Dette punktet er et tilleggspunkt som KST vedtok og som ikke inngikk som en del av kontrollutvalgssak 27/23. Det skal følges opp av Kontrollutvalget selv.

Med vennlig hilsen

Kine Anette Johnsen
Kommunedirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevet signatur

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 28/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

EVENTUELT

Innstilling til v e d t a k:

Saken fremmes med åpen innstilling

Saken gjelder:

Ved behov tas eventuelle tema eller spørsmål opp og drøftes i møtet.

Vedlegg til saken:

Saksutredning

Eventuelle tema eller spørsmål utenfor sakslisten tas opp og drøftes i møtet. Ingen saker innmeldt til sekretariatet pr. 17.09.2024

Svolvær, 17.09.2024

Knut Roar Johansen
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 29/2024	Møtedato: 25.09.2024	Saksbehandler: Knut Roar Johansen
---	-------------------------------	--------------------------------	---

GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL 25.09.2024

Innstilling til vedtak

Møteprotokoll av 25.09.2024 godkjennes.

Saken gjelder:

Godkjenning av møteprotokoll av 25.09.2024 for kontrollutvalget i Bø kommune (protokoll fremlegges og gjennomgås i møte).

Vedlegg til saken:

Utkast til protokoll gjennomgås i møte og vedtas.

Straumsjøen, den 25.09.2024

Knut Roar Johansen
Seniorrådgiver